

POSTOJNSKI PREPIH

MAJ 2022 129 LETNIK 16

OBČINA
POSTOJNA

Društvo Drobnovratnik si že skoraj dvajset let prizadeva, da varstvo narave in kulturne dediščine ne bi bile le visoko zveneče besede. Z raznolikimi in zanimivimi dejavnostmi širi znanje ter dviguje naravovarstveno in kulturovarstveno ozaveščenost tako svojih članov kot širše javnosti. V svojih prizadevanjih za ohranjanje narave in kulturne dediščine je bilo že večkrat »glas narave in civilne družbe« pri zahtevah za zaščito in varovanje pitne vode in pri prostorskem načrtovanju na področju Primorsko-notranjske regije. Prepihov fotografski objektiv je ujel nekatere najbolj aktivne članice in člana društva: Špelo, Laro, Eriko, Tomaža, Mojco, Evo, še eno Eriko in Nino.

Skok v delovno poletje

Majsko vreme nas letos zelo razvaja in nam daje občutek, da smo že zakorakali v poletje. Ampak čeprav je vzdušje sproščeno, je to le navidezno. Delo se namreč stopnjuje in to na vseh področjih.

Gradnja vrtca poteka po načrtih, prav tako lepo napreduje obnova Tržaške ceste, kjer se bodo dela končala v naslednjem mesecu. V prihodnjih dneh se začne tudi dolgo pričakovana gradnja kolesarskih poti. Ob tem vas vse, drage občanke in občani, prosim za strpnost. Sama gradnja pomeni marsikatero zaporo na cesti. Marsikatera pot v službo ali šolo se bo zavlekla za kakšno minuto. Ampak obljubljam vam, da bo ob koncu projekta slika izjemno lepa. Iz Hrašč se bomo lahko tako odrasli kot otroci varno, brez skrbi, pripeljali s kolesom v Postojno. Prav tako iz Zagona v Hrašče. In iz Grobišč v Zalog. Za izvedbo tega projekta smo se trudili vrsto let in letos bomo končno zakopali prve lopate.

V sklepnih fazah pa ste tudi učenci, dijaki in študentje. Pred vami je še zadnji mesec šolanja. Tisti najbolj pridni imate po vsej verjetnosti vse ocene že pod kontrolo, druge čaka še malce potenja za knjigami. Ampak verjamem, da vam bo uspelo. Želim vam, da vse učne obveznosti opravite v naslednjem mesecu, saj vas v tem primeru čaka dolgo brezskrbno poletje.

Maturanti ste pretekli teden po nekaj letih vendarle odplesali svojo četvorko na Titovem trgu. Prireditvev je bila še ena v vrsti mnogih, ki se vrstijo v teh mesecih. Vendarle je tudi to področje dočakalo razmere, ki smo bili jih vajeni pred letom 2020. Tako se tudi na Občini aktivno pripravljamo na poletje, še bolj pa smo v pričakovanju zaključka prve etape Dirke po Sloveniji, ki jo bomo gostili prav v Postojni in to na obnovljeni Tržaški cesti s ciljem na Trgu padlih borcev. Že sedaj vas vabim, da se nam pridružite 15. junija od 14. ure dalje in s ponosom navijate za naše najboljše kolesarje s Tadejem Pogačarjem na čelu.

Vse dobro.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

Na naslovnici: (od leve proti desni) Špela Koblar Habič, Lara Valentič, Erika Koblar Habič, Tomaž Penko, Mojca Habič, Eva Šabec Korbar, Erika Kovačič in Nina Doles, članice in član društva Drobnovratnik; fotografija: Foto Atelje Postojna

POSTOJSKI PREPIH Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.
• Postojna, maj 2022, leto izdaje 16, številka 129
• Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilh@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepil (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Igrifikacija

Protiepidemični ukrepi so se umirili, nekateri ljudje pa bodo verjetno kar ohranili kakšne navade iz minulega obdobja, vsaj ko gre za rabo raznih aplikacij, ki so bile tako prisotne v zadnjih dveh letih. Nekatere nas v zameno za pogosto uporabo nagradijo s točkami, značkami ali nam ponudijo zabaven izziv, zato sem si tokrat za naslov sposodil izraz, ki je v rabi komaj kakšno desetletje ali dve. Gre za prevod tujke gamification in se pogosteje pojavlja kot slovenska različica.

Vse več aktivnosti prepuščamo raznim mobilnim in spletnim aplikacijam ter njihovim algoritmom. Recimo, obupano preverjamo, če smo v dnevu naredili dovolj korakov. Zdi se, da ne moremo več razporediti časa za vsakdanje opravke – potrebujemo aplikacijo, ki nas spodbuja k branju ali opozarja, da spijemo kozarec vode. Prepuščamo jim tudi pomembne odločitve. Ob nedavnih volitvah so nam bili na voljo spletni pomočniki za lažjo izbiro politične stranke, ki je po izračunu najbližje našim stališčem. Kot da skoraj vsak sestavni del našega vsakdana postaja vse večja obremenitev. Morda pa vse ni tak larifari. Sodeč po raziskavah, je slabe navade res možno spremeniti že z manjšo spodbudo.

Pravijo, da je prepovedan sad najslajši, morda zato kazni dostikrat ne zaležejo. Na Švedskem so med letoma 2010 in 2011 pri merjenju hitrosti prometa preizkusili princip korenčka in palice. Zamisel Kevina Richardsona, ki je zmagal na tekmovanju uporabnih idej za upoštevanje omejitev hitrosti, so uvedli v več krajih te skandinavske države. Njegova predlagana radarska kamera je ravno tako merila hitrost voznikov, a le tiste, ki so omejitev spoštovali, je umestila v žreb za nagrado. Od kod pa naj bi dobili sredstva za nagrade? Prav od prehitrih voznikov in njihovih plačanih kazni. Poskus je bil uspešen, čeprav vplačanih kazni na koncu niso uspeli preoblikovati v nagrade, povprečna hitrost vozil pa se je vendarle zmanjšala. Ljudje se očitno z veseljem držijo pravil, če imajo tudi sami na koncu nekaj od tega.

Princip nagrajevanja dobrih navad poznamo tudi pri nas. Eden takšnih primerov je aplikacija Dravj ene od slovenskih zavarovalnic, s katero si lahko znižamo ceno avtomobilskega zavarovanja. Spomnimo se še akcije Vklopi razum, zahtevaj račun! Pred leti nas je Vlada skupaj s Finančno

upravo spodbujala k preverjanju izdanih računov, da bi tako lastnoročno pomagali pri zajezi sive ekonomije. O uspešnosti ali smiselnosti akcije raje kje drugje, izpostavimo, da je bila v zameno za prostovoljno preverjanje davčnih zavezancev uvedena tudi nagradna igra. Bolj ali manj očitne primere igrifikacije najdemo na različnih področjih – koncept se uporablja v turizmu, izobraževanju, oglaševanju in še kje.

Igrifikacija pa ima lahko tudi nepredvidljive posledice, kar je pred nekaj leti ugotovila ameriška vojska. Njihovi vojaki so koristili storitev ameriškega podjetja Strava, ki meri športno aktivnost posameznikov in njihovo lokacijo vestno beleži na spletnem zemljevidu. To morda niti ne bi bilo sporno, če ne bi vojaki zgolj s svojo fizično aktivnostjo razkrili lokacijo skrivne vojaške baze sredi bližnjevzhodne puščave. Ta neprijeten pripetljaj je odprl dodatna vprašanja o obsežni količini podatkov, ki jih prostovoljno pošiljamo zasebnim podjetjem.

Ob tem bi se lahko hitro navezali na spletne algoritme družabnih omrežij, ki s povečanim dosegom nagrajujejo čustveno nabite, tudi sovražne objave. Na skrajne vsebine se več ljudi odzove. O algoritmu, ki ga poganja sovraštvo, je bilo napisanih že veliko besed. Švedska skupina Jagärhår se je proti temu zavzela že pred leti. Moč žaljivih komentarjev zmanjšujejo tako, da objave načrtno spoštljivo komentirajo s podprtimi dejstvi. Člani skupine takšne komentarje medsebojno všečkajo, da bi ukanili algoritem.

Morda vse skupaj zveni kot kakšna znanstvenofantastična zgodba, a takšna je naša sedanost: aplikacije, ki nas nagradijo, ko smo pridni in algoritmi, ki spodbujajo sovraštvo. Vsemu temu se ne moremo več izogniti, virtualni svet postaja vseobsegajoč. Danes z nekaj kliki naročamo hrano, plačujemo parkirnino ali položnice in se učimo novih jezikov. Prihodnost zagotovo prinaša še več podobnih storitev, a naj te pridejo s paketom družbene odgovornosti. Orodja so nam na voljo, uporabimo jih na pravi način.

Besedilo in fotografija: Jaka Zalar.

Lokalni program za kulturo

Pogoji za razvoj kulture v postojnski občini so dobri, a ne dovolj izkoriščeni, zato je prostora za okrepitev tega področja še precej, ugotavljajo snovalci aktualnega Lokalnega programa za kulturo. Kultura kot razvojna priložnost je zanemarjena, zanimanja gospodarstva za vlaganja vanjo ni, premalo je povezovanja s turističnim sektorjem, še beremo v dokumentu. Večina občanov je s kulturno ponudbo sicer zadovoljna, čeprav vseeno pogrešajo več kakovostnejših kulturnih dogodkov, več kulturnega dogajanja nasploh pa si želijo po vseh. Velika pomanjkljivost je tudi dejstvo, da Postojna nima galerije, tudi ne večjega prostora, primerne za dogodke na prostem.

Lokalni program za kulturo (LPK), oblikovan na podlagi strategije nacionalnega programa za to področje, je v februarju dobil tudi zeleno luč postojnskih svetnikov. Program, sicer obvezen samo za mestne občine, omogoča po prepričanju **direktorice občinske uprave Marine Rebec** tudi ostalim lokalnim skupnostim bolj sistematičen pristop k oblikovanju strategije. LPK nakazuje smernice razvoja na področju kulture in predvideva tudi konkretne ukrepe na vsakem posameznem področju do leta 2026. To je tretji tovrstni dokument Občine Postojna, ki se od prejšnjih dveh razlikuje po večjem vključevanju javnosti in ključnih deležnikov s področja kulture.

LPK je nastal v sodelovanju z akterji s področja kulture – nevladnimi organizacijami in javnimi zavodi s področja kulture, preko ankete pa tudi v sodelovanju s splošno javnostjo. »Tako da smo res dobili neko poglobljeno in objektivno analizo

stanja, na podlagi katere smo nato lahko določili tudi ukrepe,« poudarja Rebčeva. Dokument, pripravljen v sodelovanju z **Zvezo društev Mladinski center Postojna**, tako ugotavlja stanje, postavlja cilje in prioritete kulturne politike ter načrtuje investicije za prihodnja štiri leta.

Kulturna ponudba na podeželju je sedaj pretežno prepuščena posameznim izvajalcem programov na področju ljubiteljske kulture.

Pri tem sledi osnovnim načelom kulturne politike. Ta narekuje, da morajo biti javne kulturne dobrine in storitve dostopne vsem prebivalcem in obiskovalcem občine Postojna ne glede na socialni status, oviranost ali življenjsko obdobje, spodbujati mora kakovostno in raznoliko kulturno produkcijo na vseh področjih ustvarjanja ter obravnavati kulturo kot ključno

dimenzijo kakovosti bivanja in pomembnega dejavnika v razvoju slehernega posameznika.

Oblikovalci kulture na Postojnskem

Poleg treh javnih zavodov s področja kulture – **Knjižnice Bena Zupančiča**, **Zavoda Znanje z Notranjskim muzejem** in **Kulturnim domom** ter **Glasbene šole Postojna** – oblikujejo kulturno dogajanje v občini še številne druge organizacije in posamezniki.

Mladinski center pokriva področje mladinske in alternativne kulture, kot podpora in gibalno na področju ljubiteljske kulture pa deluje **ob-**

so tudi umetniki in samostojni kulturni ustvarjalci. Ti so bili po sklepu snovalcev dokumenta v preteklosti premalo prepoznani in jih je Občina premalo podpirala.

Občina zagotavlja financiranje javnih zavodov pa tudi kulturnih programov in razpisov na podlagi javnega razpisa. Sredstva, namenjena za to področje, so se v zadnjih letih znatno povečala – z nekaj manj kot milijon evrov leta 2018 na dobrih milijon 400 tisoč evrov. Ta so v občinskem proračunu rezervirana za kulturo v letošnjem letu, vključno s sredstvi, namenjenimi za investicije v obnove stavb s statusom kulturne dediščine.

V programu so predvidene tudi konkretne, časovno opredeljene naloge oziroma ukrepi za posamezne kulturne institucije, pa tudi naloge kulturne politike, kot sta financiranje in sodelovanje deležnikov.

Ljudski glas

Rezultati ankete kažejo, da je s ponudbo kulturnih dejavnosti in dogodkov v občini zadovoljna tretjina vprašanih, deloma zadovoljna dobra polovica, 14 odstotkov sodelujočih pa kulturna ponudba ne zadovoljuje. Kar več kot 70 odstotkov vprašanih pogreša več kulturnih dogodkov višje kakovosti.

močna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD). Občasno se k oblikovanju kulturnega dogajanja vključujejo tudi drugi javni zavodi, šole in vrtci ter nevladne organizacije oziroma društva, katerih osnovna dejavnost sicer ni kultura.

Pomemben segment umetniškega ustvarjanja in kulturne promocije

Potujoča knjižnica prispeva k ohranjanju bralne kulture tudi v bolj oddaljenih kotičkih naše občine.

Na podlagi odgovorov lahko ugotovimo, da je raznolikost kulturnega dogajanja v občini dovolj. Vseeno nekateri menijo, da bi obiskali več prireditev, če bi se dogajalo več, dogajanje pa je po mnenju večine primerljivo z okoliškimi občinami. Za nevladne organizacije in javne zavode namenja Občina dovolj sredstev, menijo anketiranci, preko razpisa pa bi morala sofinancirati tudi ustvarjanje samostojnih kulturnih ustvarjalcev. Sodelujoči opazajo tudi potrebo po dovolj velikem zunanjem razstavnem prostoru za prireditve in po velikem razstavnem prostoru oziroma galeriji.

Kot soglašajo večina vprašanih, glasne prireditve ne sodijo v središče mesta, a so kljub temu med najbolj priljubljenimi festivali Zmaj 'ma mlade, Mala Guča in Krompirjeva noč. Pri Kulturnem utripu in Furmanskem prazniku pa bi bile, sodeč po odgovorih, potrebne spremembe.

Pogoji za kulturno ustvarjanje

Oblikovalci kulture niso povsem zadovoljni s prostorskimi pogoji, saj se soočajo predvsem s pomanjkanjem prostorov za prireditve, vaje in pisarniško delo. Po njihovem mnenju ima pri zagotavljanju prostorov in infrastrukture velik pomen Občina, zato bi lahko v prihodnje prostorske potrebe reševali tudi s souporabo občinskih prostorov.

Od Občine pričakujejo še, da bo za sofinanciranje kulturnih programov in projektov namenila več sredstev, obenem pa v financiranje vključila

samostojne kulturne ustvarjalce in druge, za zdaj izvzete skupine. Pogrešajo tudi boljše pogoje za okrepitev povezovanja deležnikov na področju kulture, saj bi bilo treba po njihovem mnenju poglobiti komunikacijo in sodelovanje Občine s kulturniki in te pogosteje vključevati v občinske kulturne aktivnosti in načrte. Kot napoveduje Marina Rebec, bodo zato na Občini ustanovili tudi programski svet s predstavniki različnih institucij za oblikovanje vsebine kulturnih dogodkov.

Po mnenju sodelujočih bi bilo treba več pozornosti nameniti kulturnemu dogajanju na podeželju. Tudi analiza je pokazala, da si ljudje želijo kulturo bližje domu, ne le v mestu. Kulturna ponudba na podeželju je sedaj pretežno prepuščena

Poleg ugodne lege in ohranjene kulturne dediščine ima občina tudi velik, a premalo izkoriščen potencial za povezovanje s turističnim sektorjem.

posameznim izvajalcem programov na področju ljubiteljske kulture. Med njimi le nekateri prirejajo dogodke za širšo javnost, z izjemo letnih koncertov ljubiteljskih kulturnih skupin. Občina zato želi zagotoviti bolj enakomerno zastopanost kulturnega dogajanja po celotni občini. V okviru programa Kulturnega doma Postojna in v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi ter kulturnimi društvi bodo zato šest kulturnih prireditev letno pripravili v kulturnih domovih na podeželju.

Krompirjeva noč je med najbolj obiskanimi poletnimi prireditvami.

Kulturne ali vaše domove, primerne za organizacijo dogodkov, sicer imajo v Landolu, Planini, Šmihelu pod Nanosom, Studenem, Strmci, Orehku in na Velikem Ubeljskem.

Večina dogodkov in prireditev v mestu se odvija v prostorih knjižnice in v kulturnem domu, za množičnejše dogodke pa prireditelji izkoristijo Titov trg, Trg padlih borcev ter parkirišča pred PTC Primorka, pri Postojnski jami in za občinsko stavbo.

(Ne)izkoriščene priložnosti

Snovalci LPK so ugotovili veliko prednosti postojnske občine. Poleg ugodne lege in ohranjene kulturne dediščine ima občina tudi velik, a

žnost, kulturne ustvarjalce in druge deležnike pa kot nosilce razvoja in pomembne akterje na tem področju, izhaja iz dokumenta LPK.

Eden od ključnih problemov, s katerimi se soočajo deležniki predvsem na področju ljubiteljske kulture, je premajhen priliv novih članov oz. prostovoljcev na eni strani, na drugi pa nezainteresiranost javnosti za kulturne dejavnosti. Težavi bo treba v prihodnosti sistematično naslavljati tako z izboljšano promocijo kulture kot kulturno vzgojo, predvsem pa s približevanjem kulturnih dejavnosti ciljnim občinstvom.

Med slabostmi lokalnega okolja ne moremo spregledati niti slabo izkoriščenih povezav in nezadostno povezovanje deležnikov v kulturi, bistvena sta tudi odsotnost podjetništva v njej in nezainteresiranost gospodarstva za vlaganje v to področje. Mladi se premalo zanimajo za udeleževanje v ljubiteljski kulturi, lokalni ustvarjalci pa bi se lahko bolj vključevali v javne kulturne projekte. LPK izpostavlja med primanjkljaji še lastno gledališko produkcijo za otroke in mladino ter premalo kontinuiranih aktivnosti za otroke.

Občina na podlagi ugotovitev napoveduje tudi prenovo razpisov na področju kulture, povezovanje in koordinacijo med deležniki, več komunikacije med društvi – neformalno letno srečanje, povezovanje v različnih projektih, povezovanje s turizmom in drugimi področji ter razvoj kulturnega turizma. Načrtuje tudi vlaganja v potencial mladih,

V Notranjskem muzeju so ob mednarodnem muzejskem dnevu odprli razstavo Navdih notranjskih gozdivov.

vključitev lokalnih ustvarjalcev in ustanovitev ljubiteljskega gledališča.

V prihodnosti bodo tako pripravili več organiziranih vsebin za otroke v parku pri Pošti, bolje pa nameravajo izkoristiti tudi park pri Zeleni dvorani. Veliko možnosti ostaja tudi v trženju prireditev, blagovnih znamk, dejavnosti in opreme. Kot

kulturno dobrino, ki bi svojo vlogo lahko dobila v bodočnosti, vidijo tudi razvaline gradu na Soviču.

Med slabostmi naštevajo še pomanjkanje ustreznih prostorov za nevladne organizacije, premalo sredstev za financiranje kulturnih dejavnosti, usihanje članstva v kulturnih društvih in premajhen delež

vrhunske kulture na vseh področjih. Zaskrbljujoči sta tudi marginalizacija samozaposlenih v kulturi in nezaposlenost kulturnikov.

Investicije v kulturi

LPK Občine Postojna določa tudi prihodnje investicije v infrastrukturo na področju kulture. Kot pravi Marina Rebec, so v prihajajočem obdobju najbolj aktualne prenova sanitarij v Kulturnem domu, ureditev galerije v Kutinovi hiši in obnova »stare porodnišnice«. Občina mora v sodelovanju z najširšim spektrom deležnikov s področja kulture do konca naslednjega leta najti primerno lokacijo za prizorišče na prostem.

Stranišča v KD že prenavljajo v sklopu projekta Spodbuditev turističnega utripa v regiji, katerega nosilec je Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom s partnerji.

Še obsežnejši načrt ima Občina s Kutinovo hišo. Rebčeva zagotavlja, da bo zunanost stavbe nekdanje Banke Koper urejena še letos, v naslednjem letu pa se bodo lotili še notranjosti in v letu 2024 naj bi v stavbi zaživela tudi mestna galerija.

Največji finančni zalogaj bo seveda prenova stavbe nekdanje porodnišnice ob Jamski cesti, kjer nameravajo urediti Center nevladnih organizacij. Urejeni ga bodo lahko začeli šele, ko se bo vrtčevski oddelek preselil v novozgrajeni vrtec; naložba bi bila lahko zaključena leta 2028. »Projekt za izvedbo (PZI) je pripravljen, gradbeno dovoljenje je tudi, ker pa bo to zelo zajetna investicija, računamo tudi na sredstva iz razpisov,« pojasnjuje Rebčeva in investicijo ocenjuje na milijon do milijon in pol evrov.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Valter Leban.

AKTUALNO

Avtocestna policija tudi na primorski avtocesti

Trem že delujočim specializiranim enotam avtocestne policije (AP) se je 18. maja uradno pridružila tudi koprška, ta bo »delala red« na (zlasti poleti) prometno najbolj obremenjenem območju slovenskih avtocest. Poleg tranzitne in turistične lege predstavlja tveganje za prometno varnost na tem delu tudi vreme z meglo, burjo in pozimi s snegom. Sedež nove enote SEAP Koper ostaja za zdaj v Postojni.

Kot je na slovesnosti v Postojni poudaril **vodja Specializirane enote avtocestne policije (SEAP) Koper Aleš Kordič**, prevozi primorsko avtocesto od Unca do Kopra ter hitro cesto med Razdrtim in Vrtojbo dnevno več kot 6500 tovornih vozil oziroma več kot 10 tisoč motornih vozil. Sama gostota prometa se po podatkih policije še povečuje in je še izrazitejša v poletni turistični sezoni, pozimi pa pravočasno koordinacijo več služb zahtevajo pogosto zelo nevarni vremenski pogoji. Kordič je v svojem nagovoru spomnil tudi na tragično verižno trčenje 56 vozil na Golem vrhu leta 2016, ko so ugasnila štiri življenja.

»Trenutne okoliščine tako nujno narekujejo potrebo po prilagoditvi policijskih nalog, ki jih bomo nove specializirane enote s stalno navzočnostjo, vidnostjo in aktivnim nadzorom izvajale dnevno,« je napovedal vodja SEAP Koper. Tudi nova policijska enota se bo na primorskih avtocestah pravočasno in učinkovito odzivala na vse interventne dogodke, reševala bo prometne nesreče in udeležence v stoječih kolonah, izvajala postrežene nadzore, preprečevala hujše prekrške, ob zastojih pa skrbela za dosledno vzpostavitev reševalnega pasu in pomoč reševalnim ekipam.

Namestnik generalnega direktorja Policije Stanislav Vrečar je

predstavil prve, že vidne rezultate delovanja prvih treh enot AC Policije tako pri zmanjšanju števila prometnih nesreč in smrtnih žrtev kot kriminalnih dejanj na počivališčih in bencinskih servisih.

Odlično delo je članom nove policijske enote zaželel tudi **državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve Božo Predalič**. »Ko se bo sedanjim specializiranim enotam jeseni pridružila še zadnja, dolenska, bo pokrita celotna slovenska avtocestna mreža,« je povedal. Prvo specializirano enoto avtocestne po-

licije so pred letom dni ustanovili v Ljubljani, letošnjega marca in aprila pa še v Mariboru in Celju.

Sedež SEAP Koper trenutno šteje 12 uslužbencev s 4 specialnimi policijskimi vozili in dvema motornima kolesoma. Dokler ne najdejo ustreznih prostorov v eni od obalnih občin, bo ostal v Postojni, kjer je pred dobrim letom že dobila prostore uprava AC policije.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Občina išče lokacijo za nov dom upokoјencev

Direktorica Doma upokoјencev (DU) Postojna Alenka Curk in župan Igor Marentič sta 26. aprila z ministrom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janezom Ciglerjem Kraljem s podpisom pisma o nameri zapečatila neformalni dogovor o gradnji novega doma, sklenjen ob nedavnem vladnem obisku v Postojni. Curkova je dogodek označila kot velik korak za vse občane, saj so standardi v tovrstnih institucijah danes povsem drugačni kot v času gradnje 45 let stare stavbe.

»Za nas to predstavlja moralno obveznost, da vsak naredi tisto, kar mora. Občina mora najti primerno, komunalno urejeno zemljišče, dom mora poskrbeti za projektno dokumentacijo, ministrstvo pa mora zagotoviti sredstva iz državnega proračuna oziroma evropska sredstva iz sklada Integrale za okrevanje po Covidu-19,« je po podpisu zavezujočega dokumenta pojasnila **direktorica DU Alenka Curk**.

Minister Janez Cigler Kralj je prepričan, da bo »vsak razumen minister držal zavezo«, čeprav se bo zgodba nadaljevala pod novo vlado. Po njegovem zagotovitvi namenljajo na ministrstvu področju institucionalnega varstva starejših veliko pozornosti, žal pa je sredstev veliko premalo za vse potrebe. Po njegovih predvidevanjih bi projekt lahko našel mesto v proračunu za leto 2024. »Projekte, ki niso bili uspešni na kohezijskem razpisu React, korak za korakom umeščamo v načrte razvojnih progra-

Pismo o nameri so podpisali direktorica Doma upokoјencev Postojna Alenka Curk, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janez Cigler Kralj in župan Igor Marentič. Prinaša obete novega, sodobno urejenega doma za upokoјence.

mov,« je povedal. Zdajšnja ocena investicije je 12 milijonov evrov, zaradi razmer v gradbeništvu pa se lahko bistveno podraži.

Seveda mora Občina najprej poiskati primerno zemljišče za gradnjo. Kot najidealnejšo ocenjuje **župan Igor Marentič** lokacijo nedaleč od starega doma, v neposredni bližini bodočega vodnega parka, a je ta za zdaj zaradi previsoke cene žal nedosegljiva. Primerna za gradnjo je tudi parcela v občinski lasti ob Titovi cesti, nasproti Spara. Nekoliko bolj oddaljena je prav tako zasebna parcela v mimem in naravnem okolju v Stari vasi, pod Jelovico. Prednost prve je tudi že sprejeti Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN), medtem ko bi ga bilo treba pri drugih dveh možnostih še pripraviti.

V novi stavbi, zgrajeni po najsodobnejših bivanjskih standardih, bo prostora za 150 oskrbovancev. »Vsaka enoposteljna soba, velika najmanj 15 kvadratnih metrov, bo imela svoje sanitarije in izhod na balkon. To so osnovne potrebe, ki jih je po izkušnji s covidom-19 treba zagotoviti,« je prepričana direktorica DU. Ocenjuje, da bodo kapacitete zadoščale potrebam v prihodnosti, saj se novi domovi gradijo tudi v bližnjih občinah.

Na ministrstvu še ugotavljajo, da vlaganja v 45 let staro stavbo doma v državni lasti niso smiselna. Kaj bo z njo potem, ko bo Postojna dobila nov dom, pa še ne razmišljajo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Občani lahko spremljajo proračunsko porabo

Občina Postojna je lani na lestvici transparentnosti in odprtosti slovenskih občin pristala na tretjem mestu. Ob tem je občinska uprava pokazala pripravljenost za izboljšave, in korak k temu so napravili že letos. Prejšnji mesec je župan na občinski seji napovedal uveljavitev aplikacije za spremljanje porabe občinskega proračuna, v maju pa je ta že zaživela. Gre za dodatno storitev znotraj računovodskega programa, ki ga je uprava že koristila.

Župan Igor Marentič je na aprilski seji ob sprejetju letne bilance napovedal, da so »naročili aplikacijo, ki bo dostopna najprej zaposlenim, potem pa vsem občanom. Na njej boste lahko spremljali proračunsko porabo. Tam bo proračun prikazan zelo enostavno in razumljivo.« Občinska uprava je obljubo držala – javno in podrobno spremljanje proračunskih prihodkov

in odhodkov je že omogočeno prek spletnega naslova postojna.proracunobcine.si.

Inštitut Danes je nov dan je v sodelovanju z Organizacijo za participativno družbo in Pravnim centrom za varstvo človekovih pravic in okolja lani pripravil lestvico transparentnosti in odprtosti slovenskih občin; vanjo so zajeli vsebine in podatke iz leta 2020. Občina Postojna je dosegla visoko tretje mesto, takoj za Ljubljano in Ptujem. Toda razloga za veselje ni veliko, saj so tudi najvišje uvrščene občine komaj zbrale dobro polovico točk od skupaj 100 možnih glede na metodologijo z 80 kazalniki. Pri tem nekoliko odstopa le ljubljanska mestna občina.

»Organizacija je po občinah preverila, kako smo pripravljene na še en korak naprej v transparentnosti, nato smo se sami odločili, da bi jo še nadgradili,« je povedala **direktorica občinske uprave Marina Rebec**. Pripravljavci raziskave so občinam ob razgrnitvi rezultatov podali tudi nekaj priporočil za izboljšanje stanja, kar je pri nas očitno že obrodilo sadove. Po besedah Ma-

rine Rebec je odzivnost postojnske občinske uprave presenetila tudi Inštitut Danes je nov dan. Spremljanje proračuna ne bo predstavljalo velike finančne obremenitve, saj gre le za dodaten sestavni del računovodskega programa podjetja Cadis, ki ga je občinsko računovodstvo uporabljalo že do sedaj. Zainteresirani lahko zdaj sami spremljajo finančne odlive in prilive po posameznih področjih. Na Občini še pravijo, da bodo podatki redno posodobljeni.

Jaka Zalar

Poleg Sončnega še Sakura in Senčni park

Na zelenici med pošto in PCT Primorka v Postojni nastaja Senčni park; urejen bo minimalistično in namenjen predvsem rekreaciji. Na Občini Postojna so projekt sicer načrtovali že pred tremi leti, ko so parcelo vzeli v brezplačen najem od Zavarovalnice Triglav, a je zanj vedno zmanjkalo denarja. Lani pa se je projekt, ocenjen na 8 tisoč evrov, uvrstil v participativni proračun. Ob robu parka so sredi maja zasadili tudi pet japonskih češenj v znak dobrega sodelovanja med Občino in japonskim veleposlaništvom v Sloveniji.

Čeprav je bila idejna zasnova za park izdelana že leta 2019, so bili prisiljeni ureditve večkrat preložiti, ob že siceršnjem pomanjkanju denarja pa je snovalcem načrte dokončno prekrižala še epidemija. V začetku maja je podjetje Hortikultura le začelo urejati poti ter saditi manjša drevesa in grmovnice. »Postavili bomo tudi nekaj mizic in klopi, glavna zelenica pa bo ostala, kakršna je in bo namenjena raznim dogodkom,

Japonski veleposlanik in postojnski župan sta simbolično zasadila japonsko češnjo.

druženju in morda popoldanskemu počitku,« pravi **župan Igor Marentič**.

Večji posegi v ta del po županovem mnenju niso smotni, saj gre za gradbeno zazidljivo parcelo,

in se lahko zgodi, da bo dobila novega lastnika. »Sicer pa si bomo tudi na Občini prizadevali za odkup tega zemljišča. Tako bi lahko v prihodnosti zasadili tudi večja drevesa, ki bi nudila več sence,« je napovedal Marentič. Po njegovih besedah so to pred leti že poskušali, a z manjšinskim lastnikom zemljišča niso dosegli dogovora.

Del Senčnega parka ob Ljubljanski cesti je tudi Sakura park s petimi japonskimi češnjami, ki so jih posadili ob obisku **japonskega veleposlanika Hiromichija Matsushime** in **olimpionika Mira Cerarja**. Gesta ob 30. obletnici diplomatskih stikov med Slovenijo in Japonsko naj bi namreč poleg odličnega sodelovanja med Občino Postojna in Veleposlaništvom Japonske v Sloveniji predstavljala tudi spomin na olimpijske igre v Tokiu.

Župan Igor Marentič je izrazil zadovoljstvo ob dejstvu, da je med japonskimi turisti prav Postojna med najbolj priljubljenimi turističnimi točkami, **podžupan Andrej Berginc** pa je goste presenetil s pozdravom v njihovem jeziku – japonščini.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Drobnovratnikov doprinos za še več dreves v mestu

Društvo Drobnovratnik je prvo majsko sobotno popoldne namenilo sprehodu pod krošnjami ozelenelih postojnskih dreves. Naslovili so ga *Osupljiva pestrost dreves – spoznajmo najboljše sosedje*.

Skupina udeležencev se je zbrala v mestnem parku in steklo je vznemirljivo spoznavanje različnih dreves. Nato so krenili še na bližnje ulice in se ustavili pri nekaterih pomembnejših. Učno pot pod krošnjami je odlično vodila **mag. Špela Koblar Habič, predsednica Društva Drobnovratnik**. Udeleženci so spoznali dupla z gnezdečimi pticami, drevo, ki ni nikoli zeleno, premnoge poškodbe dreves, ki so posledica žledoloma, neustreznega obrezovanja ali škodljivih posegov v njihovem rastišču. Prisluhli so žvrgolenju ptic, pa tudi razlagam in pojasnilom nekaterih sodelujočih strokovnjakov ter poznavalcema dreves **Tini Trampuš** in **Gregorju Češarku**.

V društvu želijo še letos izdelati seznam drevesnih vrst, ki krasijo Postojno. Njihovega števila in pestrosti najbrž ne pozna nihče, zato potrebujejo pomoč vseh, ki so jim drevesa blizu in poznana. Ker se na enem sprehodu pač ne da narediti celotnega seznama, vabijo prostovoljce, da se

Učna pot pod krošnjami je bila zanimiva in poučna.

pridružijo novi skupini pod imenom »drevesni vedoželjci«. Dvanajst jih je doslej že prevzelo gradivo in karte mesta za popis dreves v svojih območjih Postojne. V naslednjih mesecih bi tako prečesali postojnske ulice in parke z namenom natančnega popisa drevesnih vrst.

Sicer se v društvu ukvarjajo z drevesi že od lani, ko so se z Občino Postojna začeli pogajati za ohranitev vsaj nekaterih dreves na gradbišču bodočega vrta. Kasneje so imeli na to temo več sestankov predvsem zato, da bi predstavili svoj projekt za participativni proračun: Drevesa v Postojni – naši najboljši sosedje. Z namenom ogleda dobre prakse pri skrbi za mestna drevesa so se članice društva pridružile sodelavcem Občine Postojna na ekskurziji v Kočevje. Upajo, da bo v prihodnje tudi v Postojni to področje zastavljeno bolj sistematično in dolgoročno, zato bodo aktivno sodelovali tudi pri izvajanju

projekta v letošnjem in naslednjem letu. Sicer so Drobnovratniki letos izvedli že več ekskurzij – obisk Botaničnega vrta v Sežani in pohod po poti Živi muzej Krasa. Na Cerkniskem jezeru so s pomočjo Jane Kus Veenvliet iz Zavoda Symbiosis spoznavali dvoživke, za člane Planinskega društva Postojna so vodili izlet po Rakovem Škocjanu in preteklo soboto obiskali Notranjski regijski park v sodelovanju z Društvom za ohranjanje naravne dediščine Slovenije. V juniju jih čaka ekskurzija na Velebit, vmes pa bodo popisali vrste divjih orhidej, ki rastejo v naši občini. Društvo Drobnovratnik bo prihodnje leto dopolnilo dve desetletji svojega delovanja. Poznamo ga kot eno pomembnejših in zelo aktivnih naravoslovnih in naravovarstvenih organizacij na območju Primorsko-notranjske regije.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Erika Koblar Habič.

Šest let za priprave, za izvedbo le slabo leto

Zaradi zahtevnih odkupov zemljišč, pridobivanja soglasij in priprave terena so na Občini Postojna potrebovali šest let za priprave na projekt izgradnje kolesarskih poti med Postojno in okoliškimi naselji – sofinanciran iz evropskega denarja. Po podpisu pogodbe v začetku maja ostaja investitorju, podjetju Intech Gradnje, le 11 mesecev časa za izgradnjo nekaj več kot 10 kilometrov kolesarskih povezav do Hruševja, Grobišč in Zagona. Kolesarske poti morajo biti namreč urejene že do sredine prihodnjega leta.

Evropska unija bo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za projekt, v celoti vreden 3,9 milijona evrov, prispevala 2,4 milijona. Direkcija za infrastrukturo (DRSI) bo v okviru izgradnje kolesarskih poti financirala nov most čez Pivko od Postojne proti Hraščam v vrednosti milijon evrov, Občina Postojna pa bo priložnost (in izvajalca) izkoristila tudi za ureditev komunalne infrastrukture v Zagonu in Dilcah ter za to namenila (po današnjih cenah) milijon in pol evrov.

Župan Igor Marentič je s predstavnikoma podjetij Elita I.B. in Intech Gradnje podpisal pogodbo o izgradnji kolesarskih povezav do Hruševja, Zagona in Grobišč.

Gre za projekt z res dolgo brado, to je ob podpisu pogodbe 3. maja povedal tudi župan Igor Marentič, ponosen na svojo ekipo sodelavcev. »Kar nekaj let so uspešno premagovali ovire in projekt spravili pod streho, kar zadeva dokumentacijo. Sedaj je pred nami še izvedbeni del,« si je oddahnil Marentič, zadovoljen, da bo kolesarjenje po občini že v naslednjem letu varnejše. Največ časa in energije so po njegovih besedah terjali zahtevni odkupi zemljišč, pridobivanje soglasij in ostale dokumentacije ter priprava terena.

Uspelo jim je odkupiti več kot 60 zemljišč; ker pa se z enim od lastnikov žal niso mogli dogovoriti, so se na

Direkciji za ceste namesto za rekonstrukcijo odločili za gradnjo novega mostu čez Pivko. Tega bo v celoti financirala DRSI in sodelovala tudi pri urejanju priključkov na državno cesto, avtobusnih postajališč in pohodov za pešce.

Projekt »Kolesarska pot Postojna–Hruševje–Grobišče–Zagon« bo povezal Postojno z okoliškimi naselji. Obeta pomembno infrastrukturo, namenjeno občanom in obiskovalcem in hkrati predstavlja prvi korak k povezovanju kolesarskih poti s sosednjimi občinami, še poudarjajo na postojnski Občini. Celotna dolžina nove kolesarske povezave je 10.446 metrov; razdeljena bo na štiri odseke: Postojna–Hrašče,

Zalog–Grobišče, Hrašče–Zagon in Hrašče–Hruševje.

Trasa med Postojno in Hraščami bo v celoti ločena od cestišča, iz Hrašč se bo nadaljevala ob regionalni cesti, nato po zdajšnji makadamski poti proti Dilcam in naprej pod mostom v Hruševju ter se zaključila pri Gostilni Milena. Po obstoječi makadamski poti bo vodila tudi pot med Hraščami in Zagonom, od tam pa po kolesarskem pasu proti Velikemu Otoku in mestu. Iz Zaloga bo pot po makadamu peljala do ceste proti Grobiščam. Vse omenjene makadamske poti bodo dobile asfaltno prevleko.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Cesta do Unca bo zaprta (vsaj) pol leta

V kratkem se bo začela izgradnja novega železniškega nadvoza na Ravbarkomandi, na regionalni cesti od Postojne proti Uncu. Zapora ceste bo trajala predvidoma pol leta, obvozi bodo urejeni. Sredi maja se je začela uvedba izvajalca v delo, točen datum zapore še ni znan.

Odstranitev starega in izgradnja novega nadvoza sta po pojasnilu **Direkcije RS za infrastrukturo** potrebni »zaradi dotrajanosti in neustreznosti svetlega profila železniške proge«. Izvedbo investicije, vredne skoraj 850 tisoč evrov, bo prevzelo podjetje Rafael, gradbena dejavnost. Uvedba v delo je stekla 15. maja, potekajo tudi usklajevanja s Slovenskimi železnicami glede zapor.

Kot navajajo na Direkciji, bo novi nadvoz zasnovan kot »armirana betonska ločna konstrukcija preko enega polja, temeljena na krajnih straneh v skalno osnovo«. Povečati nameravajo tudi samo odprtino nadvoza. Gradnja je predvidena na razdalji 120 metrov.

Za dokončanje del bodo potrebovali predvidoma šest mesecev. V tem času promet po regionalni ce-

Na Ravbarkomandi bodo odstranili star železniški nadvoz in zgradili novega.

sti med Ravbarkomando in Uncem ne bo mogoč. Obvozi bodo urejeni po avtocesti in regionalnih cestah na relaciji Postojna–Unec–Planina in obratno. Kot so zagotovili, bo

javnost o času trajanja zapore obveščena pravočasno.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Zahteven projekt namestitve ukrajinskih beguncev vodi SGLŠ

Otroci iz luganske sirotišnice s spremstvom so po celem dnevu neprekinjene poti 3. maja končno le prispeli v Slavino, kjer jih je pričakala topla dobrodošlica vaščanov in vzgojiteljic iz postojnskega vrtca. Spremembo okolja so po besedah pediatrinje Natalije Golovina dobro prenesli, v treh tednih pa so se tudi že nekoliko privadili novemu življenju v mirnem vaškem okolju. Več težav s prilagajanjem na nove razmere imajo spremljevalke, s svojimi otroki nastanjene v Dijaškem domu SGLŠ Postojna. Na SGLŠ razen strokovnega dela vodijo projekt v celoti in se trudijo, da bi prišlekem naredili življenje čim bolj prijetno.

Otroci so iz Ukrajine prispeli s slovenskim avtobusom, ki ga je spremljal tudi **poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk**. Kot je povedal, težav na poti ni bilo, saj je dobro usklajen mednarodni projekt omogočal odprtje varnih poti. Prihod je bil po Curkovih besedah za vse vpletene zelo čustven dogodek. Ob tem je pohvalil vzgojiteljice iz postojnskega vrtca, saj so pomagale ob sprejemu otrok strokovno in ljubeče. Skupaj je v Slovenijo prispelo 38 ukrajinskih beguncev – poleg 20 sirot še osem medicinskih sester, tri zdravnice in šest njihovih otrok. V Sloveniji bodo ostali do konca vojne v Ukrajini.

Prijetne prostore v kulturnem domu Slavina so si po novinarski konferenci ogledali tudi predstavniki sedme sile. S prihodom otrok so se kamere in fotoaparati umaknili.

Otroke brez staršev so namestili v stavbo Kulturnega doma v Slavini, kjer je za njihove osnovne potrebe dobro poskrbljeno. Po mnenju **ravnateljice SGLŠ Cvetke Kernel** je dom dovolj velik in primerno opremljen, pogrešajo le prostor za skladiščenje. Kot nosilci projekta pa morajo na SGLŠ poskrbeti praktično za vse. »Poleg namestitve, ki vključuje tudi ogrevanje, elektriko, čiščenje, varnostno službo in vse prevoze, skrbimo tudi za urejanje dokumentacije na Upravni enoti, Fursu, banki, Centru za socialno delo, za zdravniško oskrbo, pa seveda tudi za ustrezno prehrano.« Hrana iz kuhinje na SGLŠ namreč ni prilagojena otrokom, zato kosila zanje kuhajo v vrtcu, večerje pa v Domu upokojencev, pojasnjuje Kernelova. Prepričana je, da bo postalo delo z Ukrajinci, ki jim trenutno povzročajo še nekaj težav, v naslednjih tednih že bolj rutinsko.

Čeprav imajo na SGLŠ pri delu s tujci že dolgoletno izkušnje, jim to v aktualni situaciji ni v veliko pomoč. »Vseeno je bilo v projektu namestitve mladoletnih tujcev brez spremstva lažje, saj smo imeli vso infrastrukturo v svoji hiši, poleg tega je ta skupina bistveno bolj ranljiva in zahtevna,« razlaga ravnateljica in dodaja, da je nov projekt tako organizacijsko kot prostorsko popolnoma ločen od prvega.

Po opažanjih Cvetke Kernel so otroci spremembo sprejeli precej lažje kot strokovno osebje z družinami, ki so v Sloveniji ločene od svojih sorodnikov in očetov. V SGLŠ biva šest otrok, najstarejši ima 16 let, ostali so osnovnošolci. Kot pravi ravnateljica, se trenutno šolajo preko spleta, jeseni pa se bodo vpisali v eno od postojnskih šol. Najbolj nepremagljive se zdijo ravnateljici jezikovne ovire, saj prišleki ne govorijo angleško. V pomoč jim je le **pediatrinja Natalija Golovina**, ki se je naučila slovenskega jezika.

Golovina je kot otroška nevrologinja in specialistka pediatrije v Luganski sirotišnici številka 2 zaposlena že več kot 15 let. Po njenem pričevanju je bilo v njihovi sirotišnici 40 otrok, ki so zaradi nedokončanih posvojitvenih postopkov ostali v Ukrajini. V Slovenijo je prišla že sredi marca, svoje delo pa opravlja z velikim veseljem. Po njenih besedah je bilo za otroke dolgo in naporeno potovanje kot neka avantura. V tistem in mirnem okolju pa se zdaj počutijo zelo lepo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Ukrajinski begunci na obisku pod Toplarjem

V Turističnem društvu Pudgura so v pomladnem vremenu že pokosili in uredili okolico kozolca Toplarja. V soboto, 14. maja, pa so k njemu povabili ukrajinske begunce, ki začasno domujejo v Nastanitvenem centru Logatec.

Udeleženci nedavne čistilne akcije so temeljito očistili okolico topolarja in muzejsko zbirko, opravili so manjše lepote popravke in zamenjali odslužene strešnike na strehi. Pri popravilu so jim pomagali nepogrešljivi domači gasilci.

V tako prijetnem okolju so se dobro počutili tudi begunci iz Ukrajine, ki začasno živijo v Nastanitvenem centru Logatec. Člani TD Pudgura so jih prijazno povabili in jim izkazali gostoljubje na drugo majsko soboto. Za prevoz je poskrbela Občina Logatec, ajdovsko podjetje Leone je presenetilo s posladkom, pri izvedbi obiska so pomagali še gasilci PGD Studeno, mladinci in Regijsko stičišče

Ukrajinski begunci v družbi Erazma Predjamskega in njegovega spremstva.

nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije BOREO. Posebna zahvala gre prevajalki Irini Arazyan za pomoč pri sporazumevanju.

Oskrbovancem logaškega centra so predstavili našo kulturno dediščino, nato pa so pri kosilu, za katerega so poskrbele članice TD Pudgura, spoznavali naše tradicionalne domače jedi. Obiskal

jih je tudi Erazem Predjamski s spremstvom, obdaril najmlajše in organiziral skupno fotografiranje pred njegovim gradom v Predjami. Prijetno druženje se je zaključilo ob zvokih harmonike in slovenskih pesmi.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Arhiv TD Pudgura.

Cerkev sv. Trojice na Razdrtem

V rubriki Tu živimo začenjamo niz predstavitev 40 cerkva na področju občine Postojna; 36 jih je v dekaniji Postojna (ta je pod okriljem škofije Koper), 4 so v župniji Planina – pod okriljem ljubljanske nadškofije. Najprej skupaj odprimo vrata cerkve sv. Trojice na Razdrtem.

Najzahodnejšo lego v občini Postojna ima sredi Razdrtega postavljena cerkev sv. Trojice; ta spada od leta 2017 pod župnijo Hrenovice. Na Razdrtem je do leta 1947 obstajala kuratna kaplanija, pozneje je bila cerkev priključena novoustanovljeni župniji Ubeljsko. V sprednjem severozahodnem kotu je umeščena odslužena »totenkamra«, pokopališče vzdolž cerkve se na vzhodnem delu zaključuje z novejšo mrliško vežico in žarnim zidom. Vhod je zavarovan s kovinskimi vrati, do njega pa vodi nekaj stopnic. Na južni strani obzidja stoji nekdanja dvonadstropna kaplanija, sedaj preurejena v stanovanje.

Obdobje nastanka cerkve je težko določljivo. Na plošči na vzhodni strani prezbiterija je letnica 1635 – ta zagotovo označuje le prenavo, saj je na grobnici barona Rosettija v cerkvi letnica 1632. Na zgodnjo postavitev cerkve kažejo tudi gotške strelne line v zvoniku. Ker je Rosettijeva grobnica v prezbiteriju, grobnice pa navadno ležijo pod ladjo, nam to nakazuje, da je bila cerkev nekoč precej manjša. Cerkev je orientirana proti vzhodu. V tlorisu si sledijo prezbiterij z zakristijo na južni strani, ladja

in zvonik. Slednji je postavljen na levo stran pročelja, vanj vodi nizek kamnit, polkrožen portal. Na JZ vogalu cerkvene ladje je napis, ki označuje prenovo leta 1850 in 1974. Severozahodni del zvonika je podprt z opornikom, zidanim iz kamnitih klesancev. Zvonik se je namreč leta 1959 podrli in pod sabo pokopal precejšen del cerkvene ladje. Njegova obnova se je zelo zavlekla, tako da so ob tej priložnosti temeljito preuredili tudi celotno cerkev, saj je bila v slabem stanju. Vse skupaj so blagoslovili šele leta 1998.

Zvonišče se odpira z dvojnimi okni. Zvonik je okrepljen s kamnitimi šivanimi robovi in pokrit s pločevino. Notranja stranica kvadratnega zvonika meri 3,64 m, debelina zidu v pritličju je dober meter. V ladjo pridemo skozi kamnit, polkrožno zaključen baročni portal. Zakristija je prizidana ladji in prezbiteriju. Prvotno je bila precej manjša, nato pa so jo konec 18. stoletja povečali in zvišali na stroške poštarja Alojza Bratine. V nadstropju so uredili nekakšen oratorij. Ko je Bratina leta 1798 umrl, so ga pokopali v zakristiji. Še okrog leta 1930 so imeli lastniki razdrškega dvorca pravico do tega oratorija.

Pred cerkvijo sv. Trojice na Razdrtem je nekdanja kaplanija.

Notranjščina in oprema cerkve

Kot v večini cerkva tudi po vstopu v razdrško pridemo skozi portal pod pevski kor. Ta sloni na kamnitih stebrih in arkadah in ima novejšo leseno ograjo. Pod pevskim korom je nameščena spovednica, zraven stojita razpelo s križanim (v spomin na sveti misijon) in kamnit krstilni kamen. Ladja je dolga 10,40 m, široka 7,90 m in visoka 6,70 m. Pokriva jo lesen, raven novejši strop. V prezbiterij vodi banjasto obokan kamnit baročni slavolok, na vrhu sklenjen z angelsko glavico. Za časa gotike je bil krit z rombastim obokom, saj so še danes vidni sledovi reber, ki so jih odbili pri predelavi, ohranjene pa so tudi kamnite konzole. Prezbiterij je od ladje višji za stopnico. Celotna cerkev je tlakovana s starejšimi kamnitimi ploščami.

Cerkev ima danes tri oltarje: sv. Trojice, Matere Božje in sv. Valentina. Glavni oltar je oltar stebnega tipa in ga uvrščamo med najlepše na Pivškem. Atiko, zaključni gornji del oltarja, krasijo trije pari angelov. Ob potresu leta 1895 je levi kip padel z oltarja in se razbil; kupili so novega, a lesenega. V niši visi slika Marijinega kronanja s sveto Trojico, delo znanega slikarja Andreja Herrleina. Nedavno je bila restavrirana in slovesno blagoslovljena. Ob oltarju sta

na levi in desni obhodna portala, izdelana iz marmorja. Vrh njiju staja kipa sv. Mateja in sv. Janeza Evangelista. Oltar je od prezbiterija višji za dve stopnici. Levi stranski oltar s kipom s konca 19. stoletja je posvečen Materi Božji, desni stranski oltar s sliko pa sv. Valentinu. Do druge svetovne vojne so bili v zvoniku nameščeni kar štirje zvonovi. Mali – navček je tehtal le okoli 25 kg in v premeru meril 34 cm. Oglasil se je takoj, ko je na Razdrtem kdorkoli umrl. V drugi svetovni vojni so bili manjši trije zvonovi odvzeti z Razdrtega, ostal je le veliki zvon, uglasen v tonu e₁. Vlit je bil leta 1802, tehta 921 kg, v premeru pa meri 1,3 m in je znan po lepem glasu. Ta zvon je tudi edini, ki poje Razdrtem še danes.

Cerkvene grobnice

V cerkvi so tri grobnice. Prva, pod prezbiterijem, je zadnji dom Janeza Antona Rosettija in njegove družine. Ta je enojna, v velikosti dva krat dva metra. Sredi ladje je vhod v drugo večjo grobnico, vanjo vodijo lepe kamnite stopnice. Narejena je bila kmalu po letu 1750 in je dvodelna. V enem delu ležijo trije okostnjaki z glavo obrnjeni proti oltarju, kar dokazuje, da so duhovniki. V drugem delu so pokopani imenitni vaščani in uradniki z Razdrtega.

Besedilo in fotografiji: Marino Samsa.

V cerkvi so trije oltarji: Matere Božje, sv. Trojice in sv. Valentina.

Martin Lenarčič

V Martinovi družbi se človek umiri, saj je prijeten in strpen sogovornik. Njegova dobra energija in spoštljiva, vključujoča komunikacija imata nedvomne učinke. V vlogi predsednika Kulturno-športnega društva Koče že vse od leta 2014 deluje povezovalno in spodbudno, tako da vsakdo lahko udejanja svoje ideje in se z izkušnjami opolnomoči. Zagotovo ima za pozitiven odnos do ljudi pomembno vlogo Martinov značaj, vendar se tudi veliko izobražuje. Ko je v študentskih letih spoznal, da rad dela z ljudmi in za ljudi, je želel pridobiti čim več znanja in veščin s področja psihologije, sociologije in filozofije. Zato se je poslovil od študija računalništva in izbral teologijo. V času najinega pogovora je zaključeval poklicno pot v Mladinskem svetu Slovenije, kjer je bil zaposlen za določen čas. Na poklicnem področju se bo podal novim izzivom naproti. V osebnem življenju pa ostaja zapisan Kočam in pravi, da bi se težko preselil drugam, čeprav je na potovanjih spoznal veliko zanimivih krajev.

■ Martin, kako se je zgodila vaša močna vpetost v Kulturno-športno društvo Koče?

Od leta 1991, ko se je moja družina preselila v Koče, se počutim Kočanca. S težkim srcem bi se preselil kam drugam. Prednost je v lepi naravi, možnostih pohodništva, kolesarjenja, predvsem pa sem se navezal na ta kraj zaradi ljudi. V društvu sem aktiven že od njegovih začetkov v letu 2009. Mislim, da je – ne le mene, ampak tudi druge člane – pritegnil niz dogodkov, in povezanost se je spontano širila, ker smo jih dobro izvedli. Začelo se je leta 2008 ob 100-letnici kapelice v Kočah. Porodila se je po-

buda, da organiziramo prireditev in takrat smo obudili Turistično društvo Koče ter ga nato preoblikovali v Kulturno-športno društvo Koče. Naše dejavnosti smo nato iz leta v leto nadgrajevali in širili. Seveda ni bilo vse vedno idealno, imeli smo tudi nekoliko slabša obdobja, vendar društvo vsa leta ostaja srce naše vasi. Po mojem mnenju je bil vrhunec leta 2012 ob 150-letnici cerkve sv. Marjete. Takrat smo družno organizirali večjo prireditev, razstavo čipkarskih izdelkov in izdali publikacijo o našem sakralnem biseru. Sodelovala je cela vas, stopili smo skupaj in dostojno obeležili obletnico.

■ Dandanes, ko v družbi vse bolj prevladuje individualizem, je društveno delovanje marsikje v zatonu. Zagotovo nam lahko izdate formulo delovanja kočanskega društva za povezano delovanje, saj ste v njegovem vodstvu že od leta 2010.

Od leta 2010 do 2014 sem bil podpredsednik, od 2014 dalje pa sem predsednik. Mislim, da društvo polno živi zato, ker vsakdo, ki želi nekaj narediti, dobi priložnost in zato, ker se vedno odzivamo na potrebe ljudi in na aktualne vsebine.

Z leti smo uvajali nove dejavnosti, nekatere so sčasoma tudi izzvenele. Organiziramo na primer pohode, potopise, plesne vaje, podpiramo športne aktivnosti mladih, spodbujamo ustvarjalnost starejših. Naj kot primer naveden skupino žensk, ki se srečujejo na uricah kvačkanja. Verjetno je še bolj kot kvačkanje pomembno to, da se družijo in skupaj kakovostno preživljajo prosti čas. Za otroke organiziramo miklavževanje, vaščani se – ne glede na članstvo – zberemo tudi na otvoritvi jaslic in prižigu lučk na sveti večer. Najprej ga začnemo kot skupnost, nato pa nadaljujemo še v krogu svojih dru-

žin. Praznovanje skupnosti potrjuje tudi nagrada za najlepše urejeno sossesko, ki smo jo dobili v okviru akcije Ljudje, prižgimo luči.

Mislim, da se recept za složnost skriva tudi v tem, da se znamo veseliti dosežka vsakega posameznika in skupnosti. Tudi če sem predsednik, ne bi mogel brez vseh aktivnih članov sam narediti ničesar. Svojo vlogo vidim predvsem v povezovanju. Sodelujemo tudi z drugimi društvi, na primer ŠKD Orehek, Konjeniškim klubom Postojna, Kulturnim društvom Slavina, pa z Osnovno šolo Prestranek, Občino Postojna, Zavodom socialna akademija v okviru socialnega tedna ter projektno z Mladinskim svetom Slovenije.

Društvo ima trenutno 80 članov, zelo aktivno vključenih v njegovo delovanje je 25 ljudi. Angažiranost na nek način raste. Lepo je, da se nam pridružujejo tudi priseljenci; zlasti v novem naselju je veliko mladih družin z otroki.

■ KŠD Koče je po svojem poslanstvu veliko več, kot pove njegovo ime. Ob organizaciji raznolikih dejavnosti je tudi pomemben sogovornik odločevalcem pri reševanju najbolj perečih problemov v vasi in pobudnik dobrih rešitev. Kako si je pridobilo to vlogo?

Mislim, da zato, ker se odzivamo na potrebe vseh vaščanov in ti vidijo društvo kot posrednika med vasjo in Krajevno skupnostjo Prestranek. V vasi imamo kar nekaj problemov, med njimi so tri odlagališča na zasebnem zemljišču. Predstavljajo potencialno požarno nevarnost sredi strmjenega naselja, ne koristijo zdravju in kvarijo izgled vasi. Kakovost življenja v vasi se je poslabšala tudi s prihodom podjetja Odpad – zaradi hrupa in onesnaženja z železnim prahom. Vaška hiša je v slabem stanju, in nimamo prostora, kjer bi se lahko zbirali in organizirali večje dogodke, čeprav so Koče peto največje naselje v občini z veliko mladimi družinami ... Društvo tudi v teh primerih išče ustrezne rešitve. Lepo sodelujemo s krajevno skupnostjo; imamo tri predstavnike vasi v KS, hkrati so naši člani in so zelo aktivni. Glas naše vasi je močnejši, ker sodelujemo.

■ **Verjetno je tu pa tam tudi slabši odziv ljudi. Vam kdaj vzame veter iz jader?**

Tudi če na primer obisk katerega od dogodkov ni najboljši, mi to ne vzame volje. Če se trudim in dam vse od sebe, sem zadovoljen. Trdno pa verjamem, da več ljudi ko vključiš in jim daš priložnosti za sodelovanje, večje je zadovoljstvo vseh vključenih in obiskovalcev.

■ **Ples je baje vaša velika ljubezen. Tudi v Kočah imate plesne vaje, mar ne?**

Ples mi pomeni sprostitiv. Nikoli nisem pomislil, da bi se zelo zares ukvarjal s plesom, ker to ne bi bila več sprostitev. Tako pa še vedno z veseljem obiskujem tečaje in pridobivam nova znanja. Rad imam družabni ples. V Ljubljani sem bil 10 let vodja skupine za organizacijo plesov v Društvu SKAM (sedaj

se imenujejo Katoliška mladina). Petkrat letno smo organizirali ples za mlade brez alkohola in cigaret. Udeležilo se jih je po 200 mladih. Zanimivo je še to, da se je kar nekaj zdaj poročenih parov spoznalo na teh plesih. Tudi v KŠD Koče imamo z nekaj prekinitvami plesne vaje že od leta 2015.

■ **Kdaj ste odkrili svojo »organizacijsko žilico«?**

Kot študent sem živel v Franciškovem študentskem domu v Ljubljani. Vsakdo, ki je izkazal zanimanje, je dobil priložnost za organizacijo raznih dogodkov. Takrat sem pravzaprav odkril, da me to zanima. Eno leto sem bil eden od vodij doma in prirejali smo razne kulturne večere, potopisna predavanja, plesne večere ... V Mladinskem svetu pa je bila moja dragocena izkušnja organizacija prireditve Prostovoljec leta, ka-

tere častni pokrovitelj je predsednik države Borut Pahor.

■ **Po izobrazbi ste teolog. Zakaj ste prekinili študij računalništva in se odločili za teologijo?**

Spoznal sem, da rad delam z ljudmi in za ljudi in ocenil, da mi bo študij teologije dal največ širine iz psihologije, sociologije in filozofije. To je bila kar radikalna odločitev, ker še vedno ni na pretek možnosti za zaposlitev teologov. Največ jih deluje na področju psihoterapij. Ampak te odločitve ne obžalujem, ker mi je študij teologije dal veliko. Tudi računalništvo je ostalo moja afiniteta. Pridobljeno znanje mi pride prav, saj sem na primer v Mladinskem svetu vodil tri projekte, povezane z izvajanjem neformalnega izobraževanja preko spleta.

■ **Delujete tudi kot trener – izobraževalec.**

Da, v okviru Mladinskega sveta Slovenije že od leta 2009 vodim izobraževanja po načelih neformalnega izobraževanja. Teme izobraževanj so vodenje skupin in timov, menedžerstvo v mladinskih organizacijah, aktivno državljanstvo ... Na drugi strani pa se vključujem v razna izobraževanja, da pridobivam nova znanja in si širim obzorja.

■ **Kaj pa počnete takrat, ko si želite nabrati novih moči?**

Rad potujem v lastni režiji, ker tuje dežele lahko spoznam le tako, da začutim, kako živijo ljudje; atraktivne turistične točke tega vpogleda ne omogočajo. Pohodništvo pa imam verjetno kar v genih, saj sta tudi starša pohodnika. Uživam v naravi.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Tomaž Penko.

DOGODKI

Tedni vseživljenjskega učenja za dvig ravni znanj najširše populacije

Pred sedemindvajsetimi leti se je pod okriljem Andragoškega centra Slovenije začel projekt Teden vseživljenjskega učenja (TVU). V to najpomembnejšo vseslovensko kampanjo na področju izobraževanja in učenja je močno vpeta tudi Ljudska univerza Postojna, že vrsto let je namreč območni koordinator za Primorsko-notranjsko regijo. V Postojni se bo v okviru TVU od 9. maja do 12. junija zvrstilo 58 dogodkov v organizaciji šol, vrtcev, društev, zavodov in tudi samostojnih podjetnikov in podjetij; v regiji skupno 119.

V tednih vseživljenjskega učenja se po Sloveniji in tudi onstran meja vrstijo številne izobraževalne, svetovalne, družabne in kulturne prireditve. Z njimi želijo v projekt vključeni organizatorji ozaveščati kar najširši krog ljudi o pomenu in vlogi učenja v vseh življenjskih obdobjih. V evropskem letu mladih projekt TVU še bolj vključuje mladino, hkrati pa izpostavlja tudi medgeneracijsko sodelovanje. Ljudska univerza Postojna, organizacijska enota Zavoda Znanje, je kot vodilo letošnjih dogodkov izpostavila tudi vključevanje ranljivih skupin in lokalno samooskrbo.

Uvodni dogodek v letošnje TVU je organizirala Ljudska univerza Postojna 9. maja v Užitem in ču-

tnem parku. »Naš namen je bil, da v prijetnem okolju združimo različne generacije in ranljive ciljne skupine. Pri vsem tem pa smo se tudi učili, kar je glavni moto TVU,« je povedala **Ana Šabec, organizatorica izobraževanja odraslih pri LU Postojna**. V sodelovanju z udeleženci programa PUM-o so pripravili delavnico z agronomom **Markom Cvetkom**. Udeležence je popeljal po Užitem parku in jim predstavil užitne rastline, ki rastejo v tem času. Lokalni ponudnik hrane **Tibor Rep** iz REPEAT-a pa jim je v prijetnem okolju nekaj »zakuhal« in uporabil nabrana zelišča. »Tako smo poudarili tudi pomen lokalne pridelave in hkrati prikazali, kako na enostaven način to uporabiti,« je dodala **Ana Šabec**. Predstavila sta se še kamnoseški krožek z Osnovne šole Košana v

Tibor Rep je poskrbel, da se je na uvodnem dogodku v Užitem in čutnem parku širil vonj odličnih jedi.

sodelovanju s podjetjem Granit Venlenik in VDC – enota Ilirska Bistrica. Ljudska univerza pa je predstavila tudi svoje poslanstvo in delovanje.

Med tridesetimi organizatorji iz Primorsko-notranjske regije zastopajo barve postojnske občine naslednji: **Zavod Znanje s svojimi enotami – LU, Podjetniškimi inkubatorjem, Notranjskim muzejem, Večgeneracijskim centrom Točka moči in Turizmom – TIC Galerijo, Vrtec Postojna, Krajevna skupnost Hrašče, Kulturno umetniško društvo Planina, društvo Tvoj telefon, Osnovna šola Antona Globočnika**

in njena podružnična šola Studeno, Šolski center Postojna, društvo Šent, Knjižnica Bena Zupančiča, Klub upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka in Zdravstveni dom Postojna.

V pisani paleti dogodkov boste zagotovo našli katerega po svoji meri. Program je objavljen na spletni strani LU Postojna (<https://tvu.acs.si/sl/prireditve/?1397>). Lepo vabljeni!

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv LU Postojna.

Ob občinskem prazniku čistili naravo

Tradicionalna čistilna akcija, ki jo koordinirajo postojnski taborniki in skavti, je letos potekala 23. aprila, saj jim je ob zgodnejšem aprilskem terminu zagodlo vreme. Tokrat se je v celotni postojnski občini pridružilo akciji približno 1000 ljudi, sodelovala so tudi številna lokalna društva. Ponekod po krajevnih skupnostih so se za čiščenje zavzeli že pred napovedanim datumom, nekateri šolarji pa so domače okolje polepšali že med tednom. Sodeč po veliki količini zbranih odpadkov, bodo vsakoletne čistilne akcije še kar nekaj časa potrebne, da naše okolje ohranimo karseda čisto.

Vaščani Brezja vsako leto z dobro voljo strnejo moči pri čiščenju narave in tudi letos je bilo tako.

Čeprav je višja sila tradicionalno spomladansko čistilno akcijo zamaknila za dva tedna, je bil nov datum več kot primeren. Letos so jo uspešno izvedli takoj po svetovnem dnevu Zemlje, ob robu občinskega praznika. Pod organizacijo so se podpisali taborniški rod kraških viharnikov in postojnski skavtski steg v sodelovanju z Občino Postojna.

Po besedah **taborniške starešine Pije Šarko** se je k akciji prijavilo približno 1000 ljudi različnih generacij, zagotovo pa se jih je na dan dogodka samoiniciativno pridružilo še kaj. Mlade pomagače so iz svojih vrst pripeljali skavti, taborniki in gasilci. Udeležila so se tudi druga društva, med temi je bilo opaziti **Kulturno športno društvo Koče**,

V Hruševju so zbirali smeti ob gasilskem domu.

Landolci so si po končanem čiščenju privoščili počitek in malico.

Lovsko družino Črna jama, Športno kinološko društvo in druge.

V čistilno akcijo se v svojem okolju tradicionalno vključujejo tudi šole in krajevne skupnosti. Nekatere jih izve-

dejo na isti dan, kot je osrednja čistilna akcija, ponekod se zanjo odločijo že prej. Po evidencah glavnega organizatorja je letos sodelovalo 11 krajevnih skupnosti, največ prijavljenih udeležencev pa je bilo v KS Bukovje.

Naborniki iz Planine so se pripeljali z okrašenim vozom

Uprava za obrambo Postojna je 13. maja povabila na seznanitev z vojaško dolžnostjo vse vojaške obveznike, rojene leta 2004, iz občin Postojna, Cerknica, Loška dolina in Bloke. Ob tej priložnosti je postojnska vojašnica povabila tudi na dan odprtih vrat. Naborniki so se lahko seznanili še s poklicem vojaka in možnostmi zaposlovanja v Slovenski vojski. Med gosti je bil tudi podžupan občine Postojna Andrej Berginc, dogodek pa so s svojimi predstavitvami zaokrožile civilne organizacije, ki so posebnega pomena za obrambo.

Ines Marc, vodja Uprave za obrambo Postojna, je povedala, da so povabili 135 nabornikov, 62 s seznama jih je iz postojnske občine. Žal odziv ni bil najboljši, saj jih je prišlo le 25, 16 jih je zastopalo našo občino.

Za tradicijo pa so vendarle poskrbeli naborniki iz Planine, saj so se po starih običajih vestirnge

pripeljali z lično okrašenim vozom. Naborniški voz so najavili tudi Hruševci, a so ga tik pred zdajci odpovedali.

Marčeva meni, da je na slab odziv vplivalo tudi obdobje korone, saj se življenje in druženje vračata v stare tire postopno. Nekoliko nelagodja vzbujata mladim verjetno tudi bližina vojne v Ukrajini.

Naborniški voz iz Planine je pomembno prispeval k pravemu naborniškemu vzdušju. Na naše nabornike je bil ponosen tudi podžupan Andrej Berginc.

Osrednji govorec na prireditvi je bil **mag. Valter Vrečar, generalni direktor direktorata za obrambne zadeve Ministrstva za obrambo**. Naglasil je pomen in vlogo pripadnikov Slovenske vojske. Strnjeno je predstavil tudi možnosti, ki jih ponuja Slovenska vojska kot eden

največjih delodajalcev v Sloveniji. Dotaknil se je tudi vrednot, kot je ljubezen do domovine, in dejal, da je ta »zagotovo močnejša, ko je večja tudi zunanja ogroženost, kar se danes žal dogaja nedaleč od slovenskih meja. Želja po slovenskem, po našem, po neodvisnem ne izvira

Tudi v Kočah so se marljivi prostovoljci po končani akciji usedli za skupno mizo, za dobro vzdušje pa je poskrbel ansambel Tricikel. V akciji je sodelovalo 40 vaščanov.

Tudi v Postojni je mladež s spodobno količino zbranih odpadkov dokazala, da ji je mar za čisto naravo.

Na Prestranku so otroci poskrbeli, da je bilo pri čiščenju radostno.

V Studenem so člani KŠD Studeno, še posebej pa otroci pod vodstvom Janje Križaj, očistili tudi spomenik padlim in žrtvam med NOB.

Redne čistilne akcije so v naših krajih še vedno pomembne, saj udeleženci vsako leto naberejo prevelike količine odpadkov. Pija Šarko je povedala, da po epidemiji opažajo več odvrženih mask, pobrali so tudi »razne

drobne odpadke, plastiko, odvržene večje odpadke, otroci so našli ostanke stare žimnice«. Prepričana je, da vendarle bolj vestno skrbijo za svoje okolje po vaseh, največ odpadkov namreč še vedno najdejo v mestu.

Ob tem ostajajo problematična posamezna znana žarišča, kamor nenasago nanese tudi veter. »V Postojni se hitro nabere po parku in ulicah,« je še dodala Šarko. Na srečo tokrat niso opazili, da bi v zadnjem letu nastalo

kakšno novo večje divje odlagališče. Za odvoz vseh zbranih odpadkov sta nato poskrbela dva lokalna ponudnika komunalnih storitev.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografije: Marino Samsa in arhivi organizatorjev.

od danes, ampak ima korenine v davni preteklosti in zgodovini Slovencev.« V preteklosti so bili mnogi pripravljene za domovino žrtvovati življenje. »Danes, ko živimo v varnih razmerah, svobodni, brez zunanjega ogrožanja, se bolj kot z ljubeznijo do domovine ukvarjamo sami s sabo in se bolj kot 'kaj sem jaz naredil za domovino?' sprašujemo, 'kaj je država naredila zame?',« je še naglasil.

V imenu Občine Postojna je zbrane nagovoril tudi **podžupan občine Postojna Andrej Berginc**. Posebno pozornost je namenil nabornikom iz Planine in jim čestital za lepo okrašen voz.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Občine.

Tradicionalno maturantsko ulično četvorko napovedali zvoki fanfar

Slovenski maturanti iz 17 slovenskih mest so 20. maja istočasno kot njihovi vrstniki v 18 evropskih mestih zaplesali ulično četvorko. V tem povezanem evropskem maturantskem vrvežu je sodelovalo tudi več kot 100 maturantov iz Šolskega centra Postojna in Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna. Na Titovem trgu so po tradiciji zaplesali točno ob 12. uri.

S spodbudnimi mislimi in čestitkami so jih na pot proti zrelosti in novim izzivom po-

V obdobju covida so bili maturanti prikrajšani za nepozabne dogodke ob zaključku šolanja, letos pa so spet lahko zaplesali na maturantski paradi.

spremili **podžupan občine Postojna Andrej Berginc**, pomočnik ravnateljice Šolskega centra Postojna **Gorazd Brne** in ravnateljica **SGLŠ Cvetka Kernel**. Mladostno rajanje na osrednjem mestnem trgu bo nedvomno še en kamenček v mozaiku spominov na srednješolska leta. Maturantska parada je privabila tudi

lepo število gledalcev, med njimi so bili starši in prijatelji maturantov, profesorji, pa tudi naključni obiskovalci. Marsikdo je ob tem nostalgčno obudil spomine na svoje slovo od srednješolskih klopi.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Zamejski zbori na reviji Primorska poje

Zveza pevskih zborov Primorske že 53 let skrbi s sodelujočimi organizatorji revije Primorska poje, da pesem lepo doni po številnih krajih Slovenije in preko meja. Osmi letošnji koncert se je odvil 14. maja v Postojni. Na njem so nastopili štirje zamejski zbori iz Italije in eden iz Monoštra. Zaključek revije bo junija v Pivki.

Mesto je malo pred večerom osvežila krajša ploha, dvorana pa je dišala po španskem be-zgu, ki je krasil oder Kulturnega doma Postojna. Mešani pevski zbor Postojna in postojnska območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti sta povabila na osmi koncert letošnje 53. revije Primorska poje. **Vodja območne izpostave Silva Bajc** je v uvodnem nagovoru povsem stvarno pripomnila, da si »vsi skupaj verjetno močno želimo uspešno pevsko okrevanje, čeprav sprememb in prejšnje kondicije ne gre pričakovati kar čez noč«, in zaključila, da z željo in voljo lahko premaknemo vse ovire. Predstavilo se je pet pevskih sestavov iz zamejstva. Skoraj bi začutili nekaj simbolike, saj je bila tudi Postojna nekoč fizično ločena od matične domovine. Najprej smo slišali izbor **Komornega pevskega zboru Zveze Slovencev na Madžarskem**, ki ga že od samega začetka

MePZ Hrast se je poklonil skladatelju Ubaldu Vrabcu.

vodi murskosoboški zborovodja Tomaž Kuhar. Nato je zbrane v dvorani razživel **Klapa Skala iz Gropade**, ta bo jeseni praznovala šele drugo obletnico delovanja. Nad trinajsterico moških bdi zborovodkinja Lora Pavletič.

Dekliška vokalna skupina Primorsko iz Mačk-olj je na oder stopila z zvokom iz narave. Dekleta vodi Aleksandra Pertot; za rdečo nit programa so si izbrala pesmi o pticah. Sledil je nastop **Moškega pevskega zboru Fantje izpod Grmade** – z bogato pevsko zgodovino za sabo, saj obstaja od leta 1965. Zbor prihaja iz Devina in ga zadnja tri leta vodi Bogdan Kralj. Koncert je zaključil

najstarejši sestav v programu sobotnega večera, **Mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba**; že skoraj štiri desetletja ga vodi Hilarij Lavrenčič. Z izbranimi pesmima so se poklonili skladatelju Ubaldu Vrabcu, saj se ga spominjamo ob 30. obletnici smrti. Silva Bajc je ob koncu opozorila, da je 60-letni doberdobski dirigent in skladatelj nedavno prejel 2. nagrado Pavle Merku za dosežke na zborovskem področju. Podeljujeta jo Svet slovenskih organizacij in Zveza cerkvenih pevskih zborov Trst. Bajčeva je povabila še k obisku zaključka letošnje revije – 19. junija v Pivki.

Besedilo in fotografija: Jaka Zalar.

MePZ Prosavus gost prvega U3NKA

Na prvi letošnji zborovski koncert iz cikla U3NEK, ki se je odvil na nedeljo sredi maja v Kulturnem domu na Velikem Ubeljskem, je MePZ Postojna povabil trboveljski Mešani pevski zbor Prosavus, v katerega so združeni pevci iz vseh zasavskih občin.

V prvem delu koncerta se je MePZ Postojna pod vodstvom Matjaža Ščeka predstavil z izvedbo dveh delov mašnega ordinarija iz Maše »Shalom« skladatelja Marca Sofianopula. Sledili sta Ljubezen Roberta Brisotta in Veter Ubalda Vrabca. Svoj nastop je zaključil s priredbami treh slovenskih ljudskih: Lavrenčičevo Kje so tiste stezice, Tomčevimi Zagorskimi zvonovi in Tribučkim kolom – tega je po Kramolčevi iniači priredil Ivan Šček.

Mešani pevski zbor Prosavus združuje pevce iz vseh zasavskih občin.

Za **Mešani pevski zbor Prosavus** je nastop na Ubeljskem sodil v sklop priprav na državno tekmovanje Naša pesem. Na koncertu so poslušalci najprej prisluhnili vsem štirim tekmovalnim skladbam: noviteti Jutro (skladatelja Tineta Beca), renesančni skladbi Ego dormio, et cor meum vigilat (Heinricha Schütza), The Fountain (Edwarda Elgarja) in še neizdani skladbi Pesem rudarskih otrok (skladateljice Katarine Pustinek Rakar). V drugem, lahkotnejšem delu, so sledile: Come again Johna Dowlanda, Maroltova priredba ljudske Venci Bejli in Čas skupine Dan D – za zbor jo je priredil njihov zborovodja Aljaž Bastič.

Zbor deluje od jeseni 2017, doslej pa je nanizal pomembne uspehe na regijskem, državnem in tudi mednarodnem nivoju.

Za MePZ Postojna je bil to prvi nastop po šestih mesecih, do konca pevske sezone pa sta pred njimi vsaj še dva pomembna pevska dogodka: nastop na reviji Primorska poje v Cerknem zadnjo nedeljo v maju in tradicionalni koncert na kresno noč.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Neja Berger

Naši POrtreti: Marjan Batagelj

Knjižnica Bena Zupančiča je za drugi pogovorni večer iz novega cikla Naši POrtreti povabila v goste Marjana Batagelja, predsednika upravnega odbora družbe Postojnska jama. Povezovalka pogovora – novinarka, dolgoletna radijka in urednica Helena Premrl, ga je v pogovoru na sproščen način vodila po mnogih poteh, začeniši na Tržaški ulici, in ga pripeljala obiskovalcem tako blizu, da so ga lahko spoznali kot uspešnega podjetnika in prodornega poslovneža, a tudi kot Postojnčana, navezanega na domače okolje, moža, očeta in »svežega nonota« prve vnukinje.

V Knjižnici Bena Zupančiča so v aprilu začeli nov cikel pogovorov Naši POrtreti. Z njim želijo v sproščnem pogovoru obiskovalcem približati znane Postojnčane, pa tudi osebnosti iz drugih krajev. Po zaslugi izkušene novinarko **Helene Premrl** sta že prva dva pogovora upravičila ime cikla, saj vodi goste skozi pogovor tako, da razgrnejo svoje osebne poglede, izkušnje in utrinke iz svojega življenja. Kljub vsem življenjskim dosežkom se predstavijo predvsem kot ljudje z vsemi pomisleki in premisleki, vzponi in občasnimi spotikanji ter zanimanji in radostmi, ki osmišljajo njihov osebni svet.

Zdaj predsednik upravnega odbora Postojnske jame, v otroštvu srečen otrok Tržaške ulice, v mladosti uspešen balinar, ki se je želel športu zapisati profesionalno, zaljubljen gimnazijec z veliko srečo, da je bila ljubezen vzajemna in je enako močna tudi danes, ko je Katja že dolga leta njegova žena in nepogrešljiva sopotnica na poslovni poti, mlad profesor geografije, ki se po kratkem obdobju poučevanja na SGLŠ

Gost pogovornega večera Naši POrtreti v Knjižnici Bena Zupančiča je bil Marjan Batagelj.

smelo vrže v podjetniške vode in je danes neposredno ob reki Pivki na čelu družbe Postojnska jama, v kateri sta se zaposlili tudi hčeri. Ta strnjena zgodba **Marjana Batagelja** se je v Naših POrtretim skozi pogovor odstirala v mnogih odtentkih in ozadjih.

In prav pri ozadjih nekaterih pomembnih življenjskih in poslovnih odločitev se je gost večera pomudil dalj časa. Pripovedoval je o drobcih, kot je bil na primer naslov članka v Primorskih novicah o potencialnem kupcu družbe Postojnska jama, ki so nagnili tehtnico na stran njegove pozitivne odločitve za nakup. Razgovoril se je o rojstvu zmajčkov, o pripravah in njegovi ter ženini osebni angažiranosti pri dogodku, ki je odmeval v svetu nad vsemi njunimi pričakovanji. V pripovedovanju so se brez številčnih podatkov zrcalila njegov odnos in občutja do Jame, ponos na takšne vrste naložb, kot je Promenada slavnih, pa tudi pogled na nadaljnji razvoj trajnostnega turizma s človekom – posameznikom v središču.

Odgovori na vprašanja o ženi, hčerkah in vnukinji so razkrili, da je družina njegovo sidro. Hčerki sta zaključili študij v tujini, se po nekajletnem življenju v drugem okolju vrnili domov in se odločili, da se pridružita družinskemu podjetju.

Marsikdo najbrž ni vedel, da je Marjan Batagelj v mladosti osvojil srebrno in dve bronasti medalji na svetovnih mladinskih prvenstvih v balinanju. Toda po sporu s trenerjem ni nikoli več prijel »kugel« v roke. Njegova ljubezen je tudi košarka in vse do korone je nerad zamudil rekreativna druženja s košarkarsko klapo.

Batagelj je omenil tudi svojo odločitev, da ne bo več javna osebnost. Poudaril je, da bo odslej bolj vpet v domače lokalno okolje. Torej lahko pričakujemo, da bo gost še na kakšnem domačem dogodku.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Knjižnice Bena Zupančiča.

SPD Nikola Tesla na folklorinem festivalu v Vicenzi

Folklorna skupina Veteranov in mladincev Srbskega prosvetnega društva Nikola Tesla je sredi maja nastopila na mednarodnem folklorinem festivalu v Vicenzi. Na njem so poleg slovenskih nastopili tudi folkloristi iz Švice, Avstrije in Italije.

V Vicenzi so jih sprejeli člani SKD Vidovdan Vicenza in poskrbeli, da so se po naporni poti okrepili. Ker so prišli že v jutranjih urah, so se z veseljem odzvali povabilu domačinov, da si ogledajo Verono. Po mestu Romea

Za veterane in mladince Srbskega prosvetnega društva Nikola Tesla je bil nastop v Vicenzi dragocena izkušnja.

in Julije sta jih vodili prijazni vodički. Uživali so ob spoznavanju zgodovinskih znamenitosti, k dobremu vzdušju pa je prispevalo tudi lepo vreme. Zvečer jih je čakal nastop v Vicenzi. Po dveurni prireditvi z raznolikim

programom so na družabnem srečanju pletli tudi nova prijateljstva. Glasba in ples pač ne poznata meja, zato sta vedno močno vezivo.

(ef)

Navdih notranjskih gozdov v mnogoterih podobah

Notranjski muzej Postojna je ob mednarodnem muzejskem dnevu 18. maja pripravil razstavo lesenih umetniških izdelkov dveh notranjskih rokodelskih ustvarjalcev: Ivana Najgerja iz Dolenje vasi pri Cerknici in Huseina Tatareviča iz Postojne. Pripravila sta jo kustosa Slavko Polak in Magda Peršič in nosi pomenljiv naslov Navdih notranjskih gozdov. V času odprtja razstave je za otroke potekala v prostorih muzeja tudi raziskovalno-ustvarjalna delavnica Kosmatin in Pavlek, vodil jo je Tadej Curk.

V spremni predstavitvi ob razstavi lahko med drugim preberemo: »Zanimivi kosi lesa dreves in njihovih korenin, vpeti v skrivnostno naravo, so vir navdiha marsikateremu ljudskemu umetniku. Nastajajočim podobam prvotnih naravnih skulptur vdahnejo novo življenje, ki sobiva s prvinskim duhom notranjskih gozdov. Tako iz kosov lesa, obsojenih na naravni propad, zaživijo umetniške figure, uporabne ali pa le dekorativne narave.«

Pravzaprav je že narava sama kot edinstvena ustvarjalka poskrbela za neverjetne zametke motivov in navdihujoče oblike, avtorja pa sta jih z občutkom izluščila in izoblikovala v svoj edinstven figuralni svet. Z lesom sta namreč tesno povezana že od nekdaj in sta ga dodobra spoznala na mnogo načinov. V procesu dela sta poskušala odkriti in izkoristiti čim več zanimivih naravnih

V Notranjskem muzeju Postojna so mednarodni muzejski dan obeležili z odprtjem razstave Navdih notranjskih gozdov.

form, lesnih posebnosti ter površinskih in globinskih struktur. Opredeljujoče značilnosti nju-nega dela so izmojstreno znanje v domišljenem oblikovanju, idejna svežina, izkušnje ter širina in izvirnost. Tako ugledamo med razstavljenimi eksponati veliko najrazličnejših impresivnih skulptur in izdelkov – od umetniško dekorativnih do uporabnih. Svojim delom sta vsak na svoj način vtisnila prepoznavno identiteto, saj z enako večjo roko oblikujeta male in večje predmete, plastike in reliefe ... in domišljeno preoblikujeta ostanke dreves, štorov, kosov debel, vej in korenin tako, da jim izdolbena ali vdolbena nova podoba, vdah-neta sporočila ali dodata določeno namembnost. Značilnost lesenih kreacij je poudarjanje nenavadnih naravnih volumnov v plastičnosti, stiliziranju ali poigravanju oblik in različnih postopkov obde-

lave. Tako zaživijo pred nami zgodbe iz skrivnostnih gozdov, ki priključijo naravne in magične sile, pravljичne podobe zmajev, kač, ptičev, raznih mitoloških in gozdnih bitij, čarovnic in hudičkov, figur, živalskih fragmentov mask in obrazov. Mojstra **Ivan Najger** in **Husein Tatarevič** jih tokrat predstavljata v Postojni. Razstavo dopolnjujejo večje črno-bele fotografije obeh kustosov – **Slavka Polaka** in **Magde Peršič**. Uглаšene so na tematiko dreves in njihovih nenavadnih podob, ki jih je ustvarila narava.

Razstava bo na ogled čez celo poletje do septembra, ko bo Notranjski muzej slavnostno obeležil svojo 75-letnico delovanja.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Tine Kaluža.

Teden nakita tudi v Postojni

12. in 13. maja smo tudi v Postojni izkusili utrinek prvega Slovenskega tedna nakita. Metka Mikuletič je v Turistično informacijskem centru (TIC) Galerija predstavila postopek izdelovanja svojih izdelkov, ki jih nudi pod blagovno znamko Mimosho. V izdelovanje nakita vložila veliko truda in z veseljem pokaže sadove svojega ročnega dela. Po poklicu je sicer arhitektka, toda na dolgi rok se želi usmeriti v ustvarjanje nakita.

V mesecu maju je širom Slovenije zaživel prvi Slovenski teden nakita. Delček programa smo lahko izkusili tudi v Postojni, saj so organizatorji zaradi nepredvidljivih zdravstvenih razmer ohranili koncept razpršenega dogodka po 12 krajih Slovenije. V sklopu projekta je **Metka Mikuletič** v postojnski TIC Galeriji predstavila svoje izdelke. Trži jih pod blagovno znamko Mimosho in je ena izmed 37 oblikovalcev v projektih, ki jih je izbrala strokovna komisija.

Arhitektka Metka Mikuletič je v Postojni predstavila svojo ljubezen do ustvarjanja nakita

Ustvarjalka sicer prihaja z Male Bukovice pri Ilirski Bistrici in za vsak posamezen izdelek v delavnici preživi veliko ur. »Ljudje večinoma ne vedo, kaj stoji za tem. Zelo je umazano, veliko je dela, moje roke zelo trpijo. Tako velik kontrast je med

postopki in končnim rezultatom, škoda se mi zdi, da bi to skrivala.« Zato je na razstavi pokazala tudi orodje, ki ga uporablja, in postopek izdelave razgrnila s fotografijami. »Če ti ljudem pokažeš, kaj stoji za tem izdelkom, ga takoj začnejo drugače dojemati in razumejo, da ne more biti tako poceni,« je prepričana.

Znanja, ki jih je pridobila med študijem arhitekture, so ji pri ustvarjanju nakita v veliko oporo. Čeprav je njena primarna ciljna skupina nežnejši spol, se je preizkusila tudi v izdelovanju nakita za moške in ugotovila, da povpraševanje zagotovo obstaja. Minimalistično začrtana verižica za moške, ki se igra z geometrijskimi liki, je bila hitro razprodana. Veliko je zanimanja tudi za zaplestence, ki jih ženske podarjajo svojim partnerjem. Metka Mikuletič je vesela, da se je v sklopu Slovenskega tedna nakita predstavila širši javnosti in si želi, »da bi dolgoročno pristala pri izdelovanju nakita.«

Besedilo in fotografija: Jaka Zalar.

Slikar in baletka sta navdušila

Očarljiva, še ena v nizu presežnih predstav Baletnega društva Postojna je na prvo majsko sobotno popolne kar dvakrat napolnila dvorano Kulturnega doma Postojna in navdušila njene obiskovalce. Po dveh letih premora (zaradi omejitvenih ukrepov epidemije) so se baletke in baletniki predstavili z novo letno produkcijo, poimenovano Slikar in baletka. Preko 70 plesalcev različnih starostnih skupin, ki balet vadijo v Postojni in Cerknici, je s plesom na čaroben način predstavilo znana dela iz sveta likovne umetnosti.

V predstavi smo lahko sledili slikoviti zgodbi in režiji **Ane Vogrin**. Vanjo je povezala prepletajoče različne ustvarjalnosti – umetnost giba, likovno umetnost, glasbo, estetiko ...

Slikar v svojem ateljeju naslika baletko, ta oživi in zapleše. Skupaj se odpravita v galerijo, da ji poiščeta primerno mesto med umetninami. Ogledata si številne slike in kipe iz zgodovine umetnosti, vendar vsakič znova ugotovita, da ta dela niso primerna družba zanjo. Končno baletka najde pravo mesto na sliki med

Predstava Slikar in baletka je na odru kulturnega doma Postojna povezala 70 plesalk in plesalcev Baletnega društva Postojna.

slovitimi balerinami francoskega impresionista Edgarja Degasa.

Skozi predstavo sta nas vodila simpatični slikar, ki ga je imenitno odplesal **Tomí Čendak**, in baletka **Zala Štradjot** – ta je s svojimi nežnimi in elegantnimi gibi uspela gledalce očarati in prepričati kljub svoji mladosti.

Pod mentorstvom in v koreografijah **Mire Marič** in **Ane Vogrin** so nastopajoči (kot tudi gledalci) na projekcijah spoznali nekatera svetovna likovna dela. Plesalci so jih oživili z gibi in jih razkrivali v številnih prizorih. V svojo predstavitev so vključili tudi znana dela slovenskih slikarjev in slikarke, poklonili pa so se tudi na-

šima domačima umetnikoma – **Lojzetu Perku** s Cerkniškim pustom in **Eriku Lovku** s Tangom.

Za izvirno scenografijo sta poskrbela **Anja Brelih** in **Silvo Čuk**, za domišljeno kostumografijo pa **Alenka Požar**.

Baletno društvo je s produkcijo Slikar in baletka še enkrat potrdilo upravičenost svojega mesta na postojnski kulturni sceni. Čestitke baletkam in baletnikom, strokovnemu osebju, vodstvu društva in vsem prizadevnim staršem, ki se s spoštovanja vredno mero volje in entuziazma trudijo, da si društvo postavlja vedno višje kakovostne in organizacijske standarde.

»Baletno društvo Postojna vsako leto preseneti z novo produkcijo, s katero občinstvu pokaže sadove dela minule sezone. Tako kot v preteklih letih gre tudi pri tokratni plesni produkciji za zaokroženo zgodbo, ki je vsebinsko, koreografsko, kostumsko in scenografsko dodelana na res visoki ravni, dogajanje na odru je tekoče in gledalcu razumljivo. /.../ Odlična predstava! Čestitke vsem ustvarjalcem in seveda vsem balerinam in obema baletnikoma!« je zapisala **Silva Bajc**, vodja območne izpostave Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Valter Leban.

Po dveh letih je na prvomajsko jutro spet odzvanjala budnica

Postojnska godba 1808 je na praznik dela nadaljevala tradicijo praznovanja z budnico. Godbeniki so sicer tudi v obdobju covida poskrbeli, da ne bo povsem zamrla, a igranje v živo ima nezamenljive čare tako za glasbenike kot za občane. To je bilo zaznati tudi po letošnjem vzdušju v vseh krajih, kjer so zaigrali.

Godbeniki so se kljub prazničnemu dnevu zbrali v skoraj polni zasedbi in vidno uživali v igranju. V Postojni so zaigrali na Titovem trgu in pred Domom upokojeencev, nato pa so se odpravili »na turnejo« v Strmco, Studeno, Bukovje, Landol, Dilce, Hruševje in Razdrto. Povsod so jih lepo sprejeli, še posebej slovesno pa je bilo v Strmci, kjer so vaščani postavili tudi mlaj.

Tako razigrani so bili godbeniki, ko so po dveh letih na prvi maj spet lahko igrali v živo.

Godbeniki so iz meseca v mesec bolj uigrani, saj imajo v zadnjem obdobju več nastopov. Med drugim so nastopili na prireditvah ob občinskem

prazniku občine Postojna in občine Pivka.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv godbe.

Spet množična nesreča?

V Postojni se je zgodilo verižno trčenje, v katerem je bilo udeleženih več deset vozil, številni so bili poškodovani. Lokalni gasilci in reševalci so podobni nesreči že doživeli, sredi maja pa je šlo zgolj za zelo realistično vajo, ki so jo uspešno izvedli pri postojnskem Gasilsko-reševalnem centru. Preizkusilo se je več kot sto tečajnikov.

Verižno trčenje z večjim številom udeleženih vozil, prevrnjeni hlodi, ljudje ujeti v vozilih, odsekani udi in reševalne ekipe, ki skušajo pomagati. Na srečo je bil takšen strašen scenarij le vaja, ki sta jo v soboto, 14. maja, pripravila **Prostovoljno gasilsko društvo Postojna** in **Nujna medicinska pomoč Zdravstvenega doma dr. Franca Ambrožiča Postojna** v sodelovanju s **Sekcijo za ukrepanje zdravstva ob velikih nesrečah Zdravniškega društva Slovenije**. »Povod za izobraževanje sta bili nesreči na avtocesti v letih 2014 in 2016.« je pojasnil **poveljnik postojnskih gasilcev Mitja Šantelj**. Na temeljih tedanjih izkušenj je tlela ideja za izobraževanje o obvladovanju množičnih nesreč. Udeleženci so prišli z vseh koncev države; sodelovalo je 50 prostovoljnih in poklicnih gasilcev, 56 reševalcev, »policijo smo tudi povabili. To je struktura, ki mora delovati skupaj in zadovoljni smo z njihovo akcijo.« Scenarij so sestavili štirje inštruktorji, ki imajo iz-

Reševalna vaja je tečajnikom omogočila pridobivanje znanj in veščin, uporabnih za usklajeno in učinkovito delovanje ob množičnih nesrečah.

kušnje z množičnimi nesrečami. Vključili so več kot 100 prostovoljcev, da so odigrali poškodovance. Med temi so izstopali dijaki postojnskega zdravstvenega izobraževanja.

Pred Gasilsko-reševalni center so prileteli kar trije helikopterji; eden je prispel iz Italije, kjer helikopterski prevoz bolnikov rešujejo tudi s koncesionariji. V dveh dneh izobraževalnega modula se tečajniki niso učili le o triazi in oskrbi, spoznali so še osnove komuniciranja z mediji, kar je bilo za nekatere novost. Postojnski poveljnik ni slepo-

mišil, saj je »pričakovano, da bo pri takšni količini ljudi šlo tudi kaj narobe,« a z izkupičkom je zelo zadovoljen, kot so bili tudi tečajniki. »Ko smo zaključili, je bil aplavz tako dolg, da smo jih morali ustaviti. Izobraževanje je dobro in poučno,« je dejal Šantelj in dodal, da ga ni bilo zlahka pripraviti, saj gre za »zelo velik logistični zalogaj. Brez podpore lokalnih podjetnikov in Občine tega ne bi zmogli.« V veliko pomoč so bili tudi domačini, prav tisti, ki z njimi dihajo v dobrem in slabem.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Tomaž Penko.

DRUŠTVA

Od zdravnika do zdravnika brez prave diagnoze

12. maj je bil tudi dan ozaveščanja o fibromialgiji in mialgičnem encefalomielitisu, dveh slabo raziskanih boleznih, ki pacientom močno otežujeta življenje. Spremljajo jih neprestane bolečine in nepredstavljiva utrujenost, do prave diagnoze pa pridejo le redki. Bolezni sta praktično neozdravljivi, zato je podpora sotrpinov izjemnega pomena, pravi Barbara Gros, predsednica društva Zebra. V njem se združujejo bolniki z omenjenima in še nekaterimi drugimi redkimi boleznimi. Društvo s sedežem v Postojni deluje po vsej Sloveniji.

»Bolečine, ki se selijo po vsem telesu, nerazložljiva izčrpanost, zadihanost, vrtoglavica, glavoboli in migrene, slabo spanje, težave s črevesjem – vse to so simptomi, ki lahko kažejo na fibromialgijo ali mialgični encefalomielitis,« našteva **predsednica društva Zebra Barbara Gros**. S fibromialgijo se sooča že leta. Kot pojasnjuje, sta si boleznii zelo podobni, čeprav prva spada med revmatske, druga, običajno (po krivici) označena kot sindrom kronične utrujenosti, pa med nevrološke bolezni.

»Pri fibromialgiji so bolj izražene bolečine po cellem telesu, pogosta je možganska megla, bolnike zelo rado zebe, povezana je tudi z netipičnimi intolerancami. Običajno je posledica poškodbe ali travme druge vrste. Mialgični encefalomielitis pa se pogosto pojavi po prebolelem virusu Epstein-Barr ali citomegalovirusu. Zanj je značilna popolna izžetost organizma, vse te boli, ne moreš se skoncentrirati, simptomi so zelo podobni tako imenovanemu dolgotrajnemu covidu,« opisuje predsednica društva. »Včasih je tako hudo, da se bolnik zjutraj ne more privleči niti do kopalnice.

Druga težava je, ugotavlja Grosova, nepoznavanje bolezni. »Ljudje z omenjenimi težavami hodijo od zdravnika do zdravnika, prave diagnoze pa ne dobijo. Medicina pozna simptomatiko, ne pa točnega mehanizma bolezni.«

Čeprav niti vzroka nastanka bolezni pogosto ne odkrijejo, zdravniki opažajo predvsem povezavo z revmatskimi boleznimi, boleznimi vezivnega tkiva, s preobčutljivostjo in alergijami. »Predvsem mialgični encefalomielitis je v našem prostoru dokaj zanemarjena bolezen, saj zelo redkokdo dobi to diagnozo, čeprav je bolnikov kar nekaj,« še razlaga predsednica društva Zebra. »V društvu si zelo

želimo, da bi našli vzrok in posledično možnosti zdravljenja, saj bi ljudem olajšalo pridobitev ustreznega statusa, ki ga za zdaj zelo težko dobijo.«

»Brez energije sem, nenehno utrujena, bolečine po telesu, najbolj v vratu in hrbtu. Imam slabo koncentracijo in spomin, omotice in vrtoglavice. Motijo me glasni zvoki, bleščeče luči, peša mi vid, večkrat vidim zamegljeno. Spremljajo me glavoboli, prebavne težave s slabostmi in jutranja okorelost; zbudim se enako utrujena, kot sem šla spat. Pogrešam petje in ples, to sem tako rada delala. Pogrešam fluidnost telesa in lahkotnost. Zdaj sem kot opeka, težka, nepretočna,« opisuje težave ena od bolnic s fibromialgijo.

Kot pravi Barbara Gros, nudi društvo svojim članom vso podporo. Čeprav je življenje bolnikov zelo naporno, se srečujejo, si izmenjujejo izkušnje in skupaj hodijo v toplice na rehabilitacijo. »Povezujemo se z zdravniki in spremljamo najnovejša dognanja. Imamo tudi spletno stran, Facebook profil in skupino.« V društvu bolniki začitijo, da niso sami, da nekdo ve, kaj se z njimi dogaja, in jim poskuša pomagati.

Mateja Jordan

Zdravstvena je tekla že šestič

Srednja zdravstvena šola, ki deluje v okviru SGLŠ Postojna, je tudi letos počastila svetovni dan medicinskih sester s tekom »Zdravstvena teče«. Dijaki, učitelji, ravnateljica, pa tudi pridruženi gostje so se med tekom po ulicah Postojne ustavili v naših zdravstvenih in socialnih ustanovah in izrekli medicinskemu osebju voščila in spoštovanje ob njihovem prazniku.

Zdravstvena teče s plemenitim namenom.

Leta 2017, ob 10. obletnici zdravstvenih programov zdravstvena nega in bolničar, je SGLŠ Postojna prvič organizirala dobrodelni tek po ulicah Postojne. Letos se je »zdravstvena« že šestič poklonila medicinskemu osebju ob njihovem prazniku. Na postojnskih ulicah je 12. maja vrvela mladostna energija bodočega medicinskega osebja, pa tudi njihovih učiteljev in mentorjev ter gostov. Med tekom so se pomudili v Zdravstvenem domu Postojna, Bolnišnici za ženske bolezni in porodništvo, gasilsko-reševalnem centru, Domu upokojencev in Talita Kumu. Predstavnikom ustanov so čestitali in predali simbolična darila.

»Zdravstvena teče« potrjuje vpetost šole v lokalno okolje in njeno povezanost z ustanovami na podro-

čju zdravstva in socialnega varstva. Morda bodo zdajšnji dijaki po zaključku šolanja začeli svojo poklicno pot prav v teh.

Za udeležence teka je Kulturni dom Postojna organiziral ogled predstave Tesla, avtorskega dela vsestranskega glasbenika Janeza Dovča. Predstava razgrne z glasbo, poskusi, biografskimi odlomki in citati svet Nikole Tesle, njegovih znanstvenih dosežkov in izumov, zlasti pa njegovo humanistično željo po izboljšanju sveta za naslednje generacije. Sicer so se v Teslov svet potopili tudi dijaki, saj so na šoli pripravili razstavo o tem genialnem znanstveniku in izumitelju.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Upokojske igre

Društvo upokojencev Postojna bo po dveh sušnih letih, ko iger zaradi pandemije ni bilo, v soboto, 11. junija, organiziralo 17. športne igre Pokrajinskih zvez DU Južne Primorske.

Na športnih igriščih in v njegovih objektih bodo upokojska društva iz Slovenske Istre, s Krasa, iz Brkinov, Pivke in Postojne tekmovala v devetih športnih in manj športnih panogah – balinanju, kegljanju, streljanju, namiznem tenisu, pikadu, taroku, reševanju križank, briškoli in trešetu ter šahu.

Postojnsko društvo je na zadnjih dveh igrah obkrajat osvojilo prvo mesto in tudi tokrat ob dobri pripravi načrtujejo visoko uvrstitev. Če se ta ponovi še v tretje, bo veliki prehodni pokal v prihodnje krasil njihov klubski prostor.

Brane Fatur

Ciljna črta mednarodne kolesarske dirke bo na obnovljeni Tržaški

V aprilskem Postojnskem prepihu smo že napovedali mednarodno kolesarsko Dirko po Sloveniji. S prvo etapo se bo začela 15. junija v Novi Gorici. Njen cilj bo v Postojni, ciljna črta pa na obnovljeni Tržaški cesti.

Etapa bo dolga 164,7 km, začetni del bo potekal po istih cestah kot lanska etapa znamenite dirke po Italiji. Prvič v njeni zgodovini bo cilj v mestu pod Sovičem, po vsej verjetnosti s sprintom manjše skupine kolesarjev. Karavana se bo v Novi Gorici podala na pot ob 12.45; če bodo kolesarji vozili hitro (okrog 44 km/h), bodo na cilj prispeli ob 16.41, če bodo počasnejši (40 km/h), bodo v Postojni po 17. uri. V občino Postojna bodo vstopili po znamenitih, ovinkastih Rebrnicah in bodo v Hruševju ob 16.30. Po naši občini bodo prevozili kakih 20 km, tudi tri krožišča ob vpadnici, in etapo

gotovo zaključili pred številnim občinstvom. Naj omenimo, da ima Postojna bogato kolesarsko zgodovino, saj je v mestu že leta 1920 zaživela kolesarska sekcija. Prvo krožno dirko so organizirali že naslednje leto, 28. avgusta 1921. Dolga je bila 20 km, trasa pa Matenja vas, Kazarje, Dilce, Orehek, Prestranek. Pred 98 leti, 8. septembra 1924, pa so že izpeljali solidno kolesarsko tekmo, dolgo kar 85 km. Start in cilj sta bila natanko na mestu, kjer se bo končala prva etapa letošnje Dirke po Sloveniji.

Brane Fatur

Dobrodelno kolesarjenje okrog Slovenije

Na praznični 27. april se je ekipa kolesarske dirke Dobrodelno okoli Slovenije (DOS) ustavila tudi v Postojni. V petih dneh, do 1. maja, je pobudnik največjega slovenskega kolesarskega humanitarnega projekta Dami Zupan prekolesaril 1225 km dolgo traso okoli celotne Slovenije. Dirki so se lahko kadarkoli pridružili vsi, ki so želeli sodelovati v tem projektu, četudi so prevozili le del ene od petih etap. V Postojni je kolesarje pozdravil podžupan občine Postojna Andrej Berginc.

Kolesarji so se na prvi dan dobrodelnega kolesarskega podviga ustavili tudi v Postojni.

45-letni Dami Zupan iz Krškega je letos že tretjič humanitarno kolesaril okrog Slovenije. V okviru projekta Dobrodelno okoli Slovenije so tudi letos zbirali sredstva za nakup koles za otroke iz socialno ogroženih družin. Del sredstev so zbrali s prispevki kolesarjev, ki so se pridružili etapi, drugi del pa preko sms sporočil gledalcev prenosa kolesarjenja. Do konca maja

lahko še vedno prispevamo tako, da na 1919 pošljemo sms sporočilo kolesaril okrog Slovenije. Večje donacije pa lahko nakažemo na račun Karitas (Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, TRR: SI56 0214 0001 5556 761, Sklic: 00 905, Namen: ZA KOLO).

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

KOŠARKA

Zaključila se je tudi sezona za starejše pionirje. Zaključni turnir se je odvijal v Postojni, na njem pa so se izkazali naši košarkarji. Ponovili so lanski uspeh in zasedli končno 4. mesto v državi.

Turnir je potekal od četrtega, 12. maja, do nedelje, 15., ko so najboljše ekipe odigrale tekme za 3. mesto in finale. Na tekmah PVC Nagode Postojna smo bili priča pravemu košarkarskemu prazniku, saj si je posamezno tekmo ogledalo v povprečju kar 600 ljudi.

V petkovi četrtfinalni tekmi so se domačini pomerili s KK Krka iz Novega mesta in po preobratu v zadnji četrtini na krilih navijačev slavili z rezultatom 85 : 79. Na tej tekmi je bilo zagotovo najboljše vzdušje na celotnem turnirju, še posebej v končnici tekme. V polfinalni tekmi, ki je bila na sporedu manj kot 24 ur po četrtfinalni, je bila za utrujene domačine premočna kasnejša zmagovalka turnirja Cedevita Olimpija (70 : 102). V nedeljo so Postojnčani na tekmi za 3. mesto hitro zaostali, tako da kljub veliki želji in borbi ter glasni podpori s tribun niso uspeli resneje ogroziti vodstva Triglava. V vseh treh tekmah so se Postojnčani veliko zanašali na met za tri točke, a jih je predvsem v polfinalu in na tekmi za 3. mesto pustil na cedilu. Premočno so izgubili tudi v številu skokov, saj je nasprotnik na finalnem turnirju dosegal v povprečju na tekmo kar 22 skokov več kot postojnski košarkarji. Kljub tem pomanjkljivostim so prikazali lepo in kolektivno košarko. Najboljši strelec finalnega turnirja je postal **Enej Gerželj Čebtron**, igralec PVC Nagode Postojna, v najboljšo peterko pa je bil izbran domačin **Leon Jereb**.

Sezona je bila zelo uspešna, saj so Postojnčani v državnem prvenstvu doživeli na 25 tekmah vsega 3 poraze, osvojili pa so tudi dva mednarodna turnirja – v Poreču in Sarajevu. »Izjemno smo zadovoljni s pionirsko sezono, fantje so res dosegli vrhunske rezultate. Seveda smo si pred domačo, vse tri dni izjemno publiko želeli osvojiti eno od medalj, a se nam žal ni izšlo. Razočaranje je bilo prisotno, vendar menim, da je uvrstitev med najboljše štiri ekipe v Sloveniji dvakrat zapored velik uspeh. Ob tem bi se rad zahvalil vsem, ki so pomagali organizirati ta zaključni turnir. Nanj smo kot organizatorji lahko zelo ponosni. Čestitam fantom, ki so celo leto trenirali pridno in zavzeto. Tudi ko smo jim želeli dati proste dni, so prišli v dvorano samoiniciativno in trenirali. Ta volja in zavzetost dajeta motivacijo in zgled drugim v klubu. Fantje so prava klapa in veseli me, da vsi ostajajo v klubu. Na tak način bi radi gradili bazo za člansko ekipo. Posebej bi se rad zahvalil staršem, saj so bili naša velika podpora skozi celotno sezono in še posebej na

zaključnem turnirju, na katerem so prispevali izjemen delež pri organizaciji. Vsi smo zadovoljni, da smo po dolgem, dolgem času spet videli v Postojni polno dvorano tistih, ki so navijali za domačo ekipo,« je povedal glavni trener pionirske ekipe **Viki Troha**.

Besedilo: Boštjan Blaško; fotografija: Valter Leban.

KEGLJANJE

Skoraj ves april so na treh kegljiščih Kegljaške skupnosti Notranjske istočasno potekali trije kakovostni mednarodni kegljaški turnirji: 25. pokal Pivke, 38. pokal Postojne in 54. Gromov memorial. Nastopili so dečki, rekreativci in številni slovenski reprezentanti. 16 najboljših kegljačev in 8 kegljavk, ki so nastopili na vseh treh turnirjih, 13 najboljših po seštevku treh najboljših nastopov, 3 s posebnim povabilom in 5 najboljših igralk, 3 s povabilom organizatorja posameznega turnirja, pa so na zadnje aprilsko sredo nastopili na finalnem turnirju – na 1. skupnem mednarodnem turnirju «Notranjska open 2022».

Najboljši kegljač po treh uvodnih turnirjih je bil Matej Lepej (slovenski reprezentant), najboljša kegljavka pa Špela Kunčič (KK Impol, Slovenska Bistrica). Zaključni turnir je v odlični organizaciji domačega KK Pivka potekal na štiristeznem kegljišču v Krpanovem domu v Pivki in privabil številne gledalce. Ti so uživali v zelo izenačenih dvobojih. V velikem finalu so igrali na izpadanje. Pri kegljačih je presenetljivo slavil hrvaški Slovenec Slavko Freljih (KK Reka), saj je ugnal Aneja Kranjca (Konstruktor, Maribor), tretja sta bila **Danijel Lavrič** (KK Proteus Postojna) in Denis Pašić (KK Pivka). Pri dekletih je zmagala Marija Ahačič Premrl, druga je bila **Nataša Tibola** (KK Proteus), tretji sta bili Nataša Radić (KK Pivka) in Eva Sajko (slovenska reprezentantka). S

tako obliko turnirskega kegljanja – nedvomno je zelo uspela – bodo nadaljevali naslednje leto v Postojni.

V tekmovanju za 38. Pokal Postojne je med moškimi zmagal Franci Velišček, drugi je bil Matej Lepej, tretji pa Danijel Lavrič, vsi člani reprezentance Slovenije. Postojnčani niso posegli po vidnejših mestih. Zlatko Pajnič je podrl 635 kegljev, Nejc Čeligoj 622, Žiga Požar 621, Nejc Požun 616 in Dominik Ogrizek 606 (vsi Proteus Postojna). Pri ženskah je zmagala Irena Mejač (Ljubelj), druga je bila Špela Kunčič (Impol) in tretja Monika Blagovič (Taborska jama). Maša Miklavc je podrla 572 kegljev, Nataša Tibola pa 560. Pri rekreativcih je slavil **Rafael Božič**, pri rekreativkah **Jožica Može** (oba KK Proteus), pri mladincih Denis Pašić, pri mladinkah Špela Kunčič (oba rep. SLO U-23). Nastopili so še dečki, deklice, invalidi in slabovidni, skupno kar 343 tekmovalcev.

Od 15. do 28. maja potekajo v mestu Elva v Estoniji svetovni pokal U-18, svetovno prvenstvo U-23 in 8. svetovno prvenstvo za člane in članice posamezno; skupno nastopa 14 evropskih držav. Na dveh prvenstvih je udeležena peterica reprezentantov iz KK Proteus Postojna – Danijel Lavrič pri članih, Tina Mržljak, Amanda Zalar, Nejc Požun in Žiga Požar pa pri selekciji U-23.

Selektor obeh mlajših slovenskih reprezentanc **Denis Čenanovič** prav tako prihaja iz postojnskega kluba. Končano je že prvenstvo pri najmlajših U-18; Slovenija je osvojila tri zlate medalje in tudi 1. mesto v Pokalu narodov. Selekcija U-23 si je priborila v ekipnem delu srebrno medaljo, zanjo pa je največ kegljev (620) podrla prav **Tina Mržljak**.

Brane Fatur

Športna zveza Postojna je tudi letos s podelitvijo priznanj izpostavila najboljše športnike v naši občini.

V ospredju športnika **Aleksej Nikolić** in **Stanislav Natlačén**

Športna zveza Postojna je v maju podelila priznanja in plakete domačim športnikom, ki so v minulem letu poskrbeli za izredne dosežke. Športnik leta je postal košarkar **Aleksej Nikolić**, ki svojo klubsko kariero razvija v tujini. **Stanislavu Natlačnu** pa so podelili priznanje za dolgoletno delo na področju športa. Postojnski kulturni dom je obiskala tudi olimpijska zmagovalka, judoistka **Tina Trstenjak**. V predzvečerju postojnskega Kulturnega doma je bila do 20. maja na ogled razstava Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez »Dan slovenskega športa«.

Spodobi se, da kot država s številnimi vrhunskimi športniki tudi na ravni občin ponosno izpostavimo dosežke lokalnih športnikov, in pri tem načelno vztraja tudi Postojna. Prireditelj Športnik leta je pripravila Športna zveza Postojna in je potekala 9. maja v postojnskem Kulturnem domu. Športna bera je bila znova bogata, podelili so kar 44 pisnih priznanj domačim športnikom do 15. leta, 12 malih plaket in 23 velikih.

Dobitniki male plakete za leto 2021 so **Anže Cej**, **Matevž Vilhar** in **ekipa U18 moški** (Kegljaški klub Postojna); **Anja Beber** (Šahovski klub

Postojna); **Timotej Obreza Škerjanc** (Lokostrelski klub Mins Postojna); **Zala Jošt**, **Alja Likar**, **Alja Kontrec** in **Lea Kobal Pahor** (Karate klub Mawashi Postojna); **Petar Arsenić** (Karate klub Postojna); **Dennis Česnik** (Shotokan karate klub Postojna) in **Lina Eržen** (Športno društvo Prepih).

Velike plakete so prejeli člani in članice za svoje izredne športne dosežke v letu 2021: **Amanda Zalar**, **Žiga Požar**, **ekipa U23 moški**, **ekipa članic** (Kegljaški klub Proteus); **Ivana Hreščak** (Šahovski klub Postojna); **ekipa petork**, **ekipa trojic**, **dvojica Erika**

Merše Logar in **Jakob Marcel Del Piero**, **Ljuba Ceglar**, **Jakob Marcel Del Piero** (Bowling klub Epicenter); **Denis Bola Ujčič** (Strelsko društvo Postojna); **Iztok Spinelli**, **Petra Zorman**, **Barbara Obreza**, **Vanda Natlačén** in **Simon Aralica** (Lokostrelsko društvo Mins Postojna); **Lara Đaković**, **Nejc Sterniša** in **Maša Magajna** (Karate klub Mawashi Postojna); **Blaž Gril** (Karate klub Postojna); **Sara Lišinović** (Shotokan karate klub Postojna) in **Mitja Kragelj** (Balnarski klub Postojna).

Vsa priznanja so lepa spodbuda za vse, ki vestno vztrajajo na svoji športni poti.

Športnik Občine Postojna za leto 2021 je postal košarkar **Aleksej Nikolić**. Na prireditvi ni bil prisoten, zato je nagrado v njegovem imenu prevzel brat Mitja, sicer tudi uspešen košarkar. **Aleksej** je v prejšnji sezoni sprva igral za beograjski Košarkarski klub Partizan, spomladi 2021 pa predsedal k francoski ekipi BCM Gravelinse-Dunkerque. Izpostaviti moramo njegov doprinos k

uspehu slovenske košarkarske reprezentance, saj se je prvič v zgodovini uvrstila na olimpijske igre, v Tokiu pa zasedla odlično 4. mesto. Tokratno prvoligaško sezono je sklenil v španskem košarkarskem klubu San Pablo Burgos.

Stanislav Natlačén iz Lokostrelskega kluba Mins Postojna je prejel priznanje za dolgoletno delo na področju športa. **Natlačén** je sprva tekmoval kot strelec, šele kasneje je prestopil v lokostrelske vode. »Že v otroštvu smo sami izdelovali loke (ker nismo imeli računalnikov), to je bila naša vsakdanja igra,« je povedal o svojih začetkih. Konec leta 1980 se je podpisal pod ustanovitelje postojnskega kluba, to je bil prvi tovrsten klub zahodno od Ljubljane. Pri **Natlačénovih** vsi dihanje s športom, z lokostrelstvom sta se začela ukvarjati tako sinova kot žena. **Stane** – kot mu pravijo znanci – meni, da gre za atraktiven šport, s katerim se lahko kratkočasi cela družina.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Foto Atelje Postojna.

ŠAH

V začetku maja je na grškem otoku Rodos potekalo svetovno prvenstvo v hitrih šahovskih disciplinah za fante in dekleta od 8 do 18 let. Nastopilo je več kot 300 mladih šahistov in šahistk iz 43 držav, 16 tudi iz Slovenije. V naši izbrani vrsti sta bila tudi **Anja Beber** v kategoriji U-12 in **Leon Škrbec** v kategoriji U-16 iz Šahovskega kluba Postojna.

Slovensko zastopstvo je na prven-

stvu osvojilo tri medalje; bronasto je prispevala tudi **Anja Beber**, ki je prvič nastopila v konkurenci do 12 let. Tretje mesto je osvojila v hitropoteznem šahu in prav v zadnjem, devetem krogu zbrala šest točk ter si zagotovila stopničke. Nastopila je tudi v pospešenem šahu in pristala na 10. mestu. **Leon Škrbec** je v hitropoteznem šahu osvojil zelo solidno 12. mesto, v pospešenem pa je končal na 18. mestu. Trener v postojnskem klubu **Jadran Hlad** (tudi član slovenskega zastopstva v Grčiji)

je nastop svojih varovancev, posebej vse bolj uveljavljene **Anje Beber**, ocenil kot odlično.

Brane Fatur

TAROK

Po skoraj dveletnem premoru se je s 5. krogom nadaljevalo državno posamično prvenstvo v taroku, pri čemer je leta 2020. Zadnji, osmi turnir je v začetku maja potekal na Prevaljah, kjer je nastopilo 107 igralcev in igralk.

Postojnski tarok sta predstavljala dva igralca, ki sta bila dolga leta člana ŠD Epic, sedaj pa nastopata za KT Kočevje. **Alojz Markič** je bil četrti, skupno je peti, **Bojan Humar** je bil 51., skupno pa zaseda 35. mesto.

V obdobju, ko ne bo tekmovanj za državno prvenstvo (naslednje bo šele 1. oktobra), bo skušal ŠD Epic v prihodnjih tednih izpeljati svoj tradicionalni tarok turnir.

Brane Fatur

Turistična destinacija Postojna nosilka zlatega znaka Slovenia Green

Postojna, ki je del turistične destinacije Zeleni kras, je prejemnica znaka Slovenia Green Destination GOLD. Pridobila ga je v okviru Zelene sheme slovenskega turizma.

Destinacija Postojna je na nedavni presoji Slovenske turistične organizacije, ki jo je vodil Zavod Znanje - organizacijska enota Turizem, na lestvici od 1 do 10 dosegla povprečno oceno 9,0 v šestih kategorijah in s tem potrdila prizadevanja, ki jih v lokalni skupnosti namenjamo trajnostnemu razvoju turizma.

Kot navaja podrobno poročilo o presoji »je destinacija Postojna od zadnje presoje marca 2019 dosegla izjemen napredek na področju strateškega načrtovanja turizma in implementacije trajnostnih ukrepov v svoje poslovanje. Povprečno oceno v šestih kategorijah je z 8,1 dvignila na 9,0, pri čemer je na račun pristopa k pripravi odloka o urejanju podobe naselij in krajine ter predložitve odloka o oglaševanju svojo oceno v sklopu Narava in krajina dvignila na 10, prav tako je močno izboljšala oceno v sklopu Okolje in podnebje (8,8), kjer je med drugim kot ena redkih občin izmerila ogljični odtis od turizma. Tretji opazen dvig ocene pa je v sklopu Poslovanje turističnih podjetij.«

Na tem mestu gre zahvala lokalnim turističnim ponudnikom, ki snujejo zelene zgodbe in so pomembna sila trajnostnega razvoja turizma v naši destinaciji. Posebna zahvala pa gre trem ponudnikom, ki so v zadnjih treh letih prejeli enega izmed okoljskih certifikatov in našo destinacijo uvrstili na trajnostni zeleni zemljevid – Penzion Mirjam, Hotel Center in Notranjski muzej Postojna.

Vsekakor je prejeti zlati znak pomembna spodbuda, ki potrjuje naše dobro delo in prizadevanja za trajnostni razvoj turizma, nas povezuje z drugimi lokalnimi deležniki ter obenem tudi obvezuje k še bolj odgovornemu ravnanju. Destinacija Postojna je s prejemom zlatega znaka Slovenia Green, ki velja tri leta, obvezana k vzdrževanju le tega. Še naprej se bomo trudili za razvoj in razvijanje odgovornega turizma, v prvi vrsti za večje zadovoljstvo domačinov, kar po prineslo večje zadovoljstvo gostov.

Zavod Znanje, OE Turizem, fotografija: Almir Selimanović

Začela se bo gradnja kolesarskega spretnostnega poligona za Sovičem

Občina Postojna bo v sodelovanju z MTB Športnim društvom Postojna v prihodnjih tednih začela z gradnjo kolesarskega spretnostnega poligona za Sovičem.

Kljub temu, da samo ime te kolesarske infrastrukture namiguje, da gre za urjenje posebnih kolesarskih veščin, velja poudariti, da je poligon namenjen tudi učenju osnovnih kolesarskih tehnik, ki pripomorejo k varnejšemu, zabavnejšemu in učinkovitejšemu kolesarjenju. Prav ta znanja bi moral imeti vsak kolesar in bo zato nov poligon namenjen za prav vse generacije in vrste kolesarjev.

Kolesarski poligon bodo sestavljale

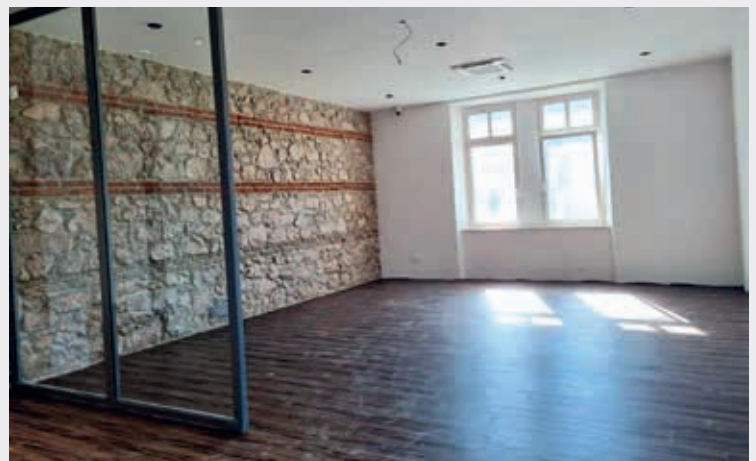
štiri ločene proge (vsaka približno 250 metrov dolga) različnih težavnosti, ki bodo omogočale, da lahko vsak napreduje postopoma po svojih sposobnostih. Del poligona pa bo namenjen učenju različnih kolesarskih skokov. Člani Športnega društva MTB Postojna načrtujejo izvedbo kolesarskih tečajev in delavnic tako za otroke, kot tudi starejše kolesarje, saj gre za priljubljen šport, ki je obenem tudi prijetna priložnost za druženje.

Poziv za oddajo poslovnega prostora - Bistro Perspektiva

Zavod znanje Postojna objavlja javno zbiranje ponudb za oddajo poslovnega prostora (Bistro Perspektiva) v Podjetniškem inkubatorju Perspektiva, v obrtni coni Veliki Otok, za obdobje petih let.

V naravi predstavlja poslovni prostor restavracijo s kuhinjo in pripadajočimi prostori, ki se nahajajo v pritličju navedenega objekta, in sicer v skupni izmeri 340,73 m². Poslovni prostor bo dan v najem popolnoma opremljen z vso potrebno stavbno opremo (kuhinja, opremljena restavracija, bar, zunanja terasa) brez drobnega inventarja.

Javno zbiranje ponudb za najem poslovnega prostora poteka od 16. 5. 2022 do 20. 6. 2022.

Za vsa pojasnila v zvezi najemom poslovnega prostora ter vpogledom v razpisno dokumentacijo se lahko obrnete na kontaktno osebo: Jana Nadoh Bergoč (051 311 656, jana@inkubator-perspektiva.si).

Celotna razpisna dokumentacija je dostopna na spletni strani Zavoda Znanje.

Sopotniki ob dnevu za spremembe soustvarjali skupnost

Dan za spremembe, vsakoletna vseslovenska akcija v organizaciji Slovenske Filantropije, je nastala z namenom spodbujanja prostovoljstva. Letos je potekala že trinajsto leto zapored in pridružili smo se ji tudi na Zavodu Sopotniki.

Osrednjo nit našega dela, medgeneracijsko solidarnost, smo pletli združeni z učenci osnovnih šol in v duhu našega poslanstva izvedli medgeneracijsko aktivnost, ki smo jo poimenovali »Za družbo po knjigo«.

Kaj je prostovoljstvo, zakaj je pomembno in kaj počnemo Sopotniki, so raziskovali, odkrivali učenci OŠ Antona Globočnika Postojna, ki so

z velikim navdušenjem pripravili kar 35 knjižnih kazalk. Prav tako so se spraševali, zakaj starejši potrebujejo prevoz in zakaj ga nimajo ter iskali rešitve, ki jih lahko tudi sami ponudijo. Z novimi vidiki smo mlajšim pokazali, da so dobra dela del našega vsakdana, recimo, ko spontano naredijo nekaj za starejše. Da je to lahko tudi organizirano prostovoljstvo, pa je bila za marsikaterega

učenca velika pozitivna ugotovitev. Hvaležni smo, da lahko izobražujemo mlajše generacije o solidarnosti in pomenu kompaktne, enotne skupnosti. Veseli nas, da smo z akcijo

spodbudili več zanimanja za prostovoljstvo in želje po ponovnem sodelovanju. Optimistično, vztrajno in z več moči, tako nadaljujemo s širjenjem vrednote zavedanja, kaj pomeni v naši družbi biti Človek Človeku Sopotnik.

Akcijo so podprli donatorji Redoljub d.o.o. in Conrad Electronic d.o.o.k.d. s pisali in papirjem za izdelavo knjižnih kazalk, Zavod Vzajemnost z donacijo revij, setvenih koledarjev ter Knof so. p. z donacijo knjig. Knjige so bile pridobljene tudi s pomočjo Valvasorjeve knjižnice Krško in Vodnikove domačije Šiška. Iskreno hvala vsem!

Zavod Sopotniki

Na praktični del v Trst

Po dobrem mesecu tečaja in teoretičnega izpitnega dela italijanščine, so se tečajniki Ljudske univerze Postojna skupaj z mentorico Tjašo Cej odpravili še na preizkus praktičnega znanja.

Na izletu v Trstu so tako preverjali svoje novo pridobljene spretnosti italijanskega jezika in skupaj z domačini obnavljali osnove pogovora, ki so jih pridobili s tečajem.

Obvestilo občanom ob začetku gradnje kolesarskih poti

Občane obveščamo, da se bo z junijem pričela izvedba del v okviru gradnje kolesarske infrastrukture na območju občine Postojna. Najprej se bodo dela izvedla na trasi Zalog - Grobišče in Hrašče - Postojna. Krajanji bodo z vsemi posegi in deli s strani izvajalca seznanjeni, vendarle pa občane prosimo za razumevanje in upoštevanje morebitnih omejitev, ki bi jih zahtevala gradnja kolesarskih poti. Te bodo pomembno obogatile našo infrastrukturo ter povezale naše kraje.

Občina Postojna

Z donacijami do sanatorija

Društvo za mentalno zdravje si prizadeva urediti psihiatrični sanatorij. Prepričani smo, da bomo z omenjenim projektom lahko rešili marsikaterega posameznika. Pri našem projektu nam lahko pomagate s prispevki na račun SI56 0201 1025 7289 119. Za vaš prispevek se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Zlatko Jajčanin, predsednik Društva za mentalno zdravje.

Pogrebne storitve

KSP D.D. SEŽANA

POSLOVNA ENOTA POSTOJNA,

Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna

tel: 00386 (0)5 73 11 242, gsm: 00386 (0)65 555 750

V okviru izvajanja pogrebne dejavnosti vestno izpolnjujemo temeljno poslanstvo, ki vključuje dovršeno organizacijo in izvedbo pogrebne slovesnosti, brezpogojno predanost, ki sloni na profesionalnem in spoštljivem odnosu do rajnika ter tenkočutnem pristopu do žalujočih.

24h dežurna številka:
00386 (0)65 555 750

 ksp d.d. sežana
PE Postojna

Dan zemlje praznovali tudi v Domu upokojencev Postojna

22. aprila, ko praznujemo dan Zemlje, se po celem svetu odvijajo različne prireditve, ki ozaveščajo o pomenu varovanja narave in zaščite našega planeta. Tudi v Domu upokojencev Postojna smo ga obeležili v dveh delih. Zaradi slabih vremenskih razmer smo namreč prvotne načrte nekoliko spremenili.

Na deževen dan Zemlje smo raziskovali skrivno življenje dreves. Med bralno urico smo ob prebiranju knjige *Skrivno življenje dreves* Petra Wohllebna izvedeli veliko zanimivega in spoznali, da imamo ljudje in drevesa veliko skupnega.

V torek, 26. aprila, pa so stanovalkе in stanovanci Doma upokojencev Postojna dan Zemlje praznovali skupaj z otroci iz Vrtca Postojna. Otroci

iz skupine Lisičke so narisali risbice Zemlje in napisali nekaj misli o pomenu varovanja narave. Našim stanovalkam in stanovalcem so jih tudi prebrali. Tudi stanovalkе in stanovanci doma so ustvarjali. Narisali so od tise rok, ki so jih pobarvali z modro in zeleno barvo, in ob njih zapisali svoje misli o pomenu zaščite naravnega okolja. Za otroke so pripravili tudi veliko čestitko v obliki Zemlje. Osrednji dogodek pa je bila zasadi-

tev lipе pred domom. Otroci so brž zavihali rokave in skupaj z našima hišnikoma Markom in Dejanom poskrbeli, da je lipa našla svoj novi dom. Stanovalkе in stanovanci pa so

jim med tem zapeli pesem Lipa zelenela je.

Nika Čuk, animatorka v Domu upokojencev Postojna

April v znamenju knjig in branja

Na Osnovni šoli Antona Globočnika Postojna smo na zaključek kulturnega dne povabili pisatelja, pesnika, režiserja Vinka Möderndorferja. Z veseljem se je odzval in sodeloval na dogodku, ki ga je omogočilo Društvo slovenskih pisateljev in Javna agencija za knjigo.

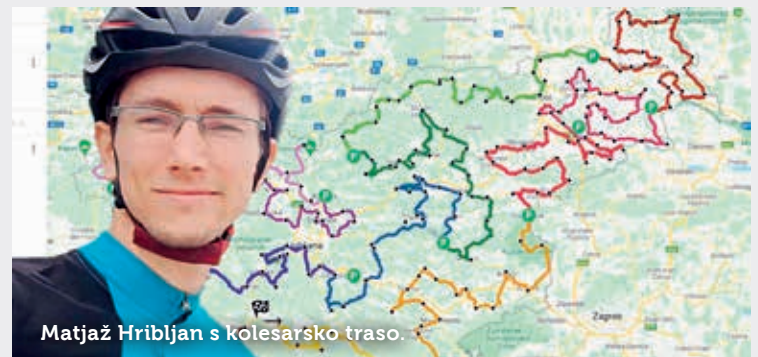

Skupaj z učenkami in učenci 8. razreda je sodeloval v sproščnem pogovoru, odgovarjal na njihova številna vprašanja in spremljal kulturni program, v katerem so sodelovali osmošolci. Prav posebej smo bili veseli, da je pohvalil našo novo večnamensko dvorano z odrom, za katerega je naš gost dejal, da se mora na njem pogosto nekaj dogajati. Tako, kot se je v četrtek, 31. marca 2022.

V sredo, 20. aprila 2022, pa nas je s svojim obiskom na podružnici v Studenem počastila italijanska pisateljica Susanna Mattiangeli. V okviru projekta Naša mala knjižnica, založbe KUD Sodobnost International, je obiskala tudi našo in se srečala z učenci in mentorji branja. Obe srečanju sta po dolgem koronskem času potekali v živo, toplina, prijaznost, besede obeh gostov pa so nam dale veliko energijo za branje, druženje in spoštovanje drug drugega

Zaključek projekta '212 občin' bo v Postojni

Amiotrofična lateralna skleroza (ALS) je hitro napredujoče nevrološko obolenje, ki prizadene motorične nevrone centralnega živčnega sistema, zato mišice v človeškem telesu postopno začnejo slabeti in posameznik vse težje govori, se prehranjuje in premika, pogoste so tudi težave pri dihanju. ALS obolenje zaenkrat še ni ozdravljivo, po dostopnih podatkih pa je v Sloveniji 150 obolelih, najmlajši oboleli je star 29 let, najstarejši 89 let.

Matjaž Hribljan s kolesarsko traso.

Zdravstveno podporo obolelimu in svojem izven zdravstvenega sistema nudijo v Društvu distrofikov Slovenije oziroma v Odboru za ALS, ki deluje v okviru društva. Okroglo 20. obletnico delovanja Odbora za ALS bomo obeležili tudi s sodelovanjem v dobrodelnem kolesarskem projektu "212 občin". Matjaž Hribljan, mlad cestni kolesar iz Ivanjega Sela, član KK Jan Sport iz Vrhnike, bo med 19. in 31. julijem 2022

prekolesaril vseh 212 slovenskih občin in ozaveščal o ALS obolenju. Akcija bo namenjena tudi zbiranju sredstev za ALS obolele.

Vabimo vas, da dobrodelno akcijo podprete tudi tako, da skupaj z Matjažem prekolesarite del poti ali pa ga pozdravite ob **zaključku kolesarjenja 31. julija 2022 v občini Postojna.**

Odbor za ALS

široka paleta počitniških
aktivnosti za otroke

AKTIVNE ZDRAVE IN VESELE POČITNICE 2022

Za učence 1. triade bo
tudi letos ob delovnikih
organizirano varstvo
med 7. in 16. uro.

**Celoten program in prijavnice
bodo na voljo na www.postojna.si**

OBČINA POSTOJNA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Novosti glede olajšav, ki jih prinaša novela Zdoh-2Z

- Splošna olajšava se s 3.500 EUR zvišuje na 7.500 EUR letno (111. čl. Zdoh-2Z) in sicer za davčno leto 2022, bo znašala 4.500 EUR, za leto 2023 bo znašala 5.500 EUR, ter za leto 2024, bo znašala 6.500 EUR. Na ciljno višino 7.500 EUR se bo prešlo v davčnem letu 2025.
- S spremembo 122. člena ZDoh-2 se stopnja dohodnine v najvišjem razredu s 50 % spremeni na 45 %.
- Olajšava za status dijaka in študenta (16. člen ZDoh-2Z) je določena v absolutnem znesku 3.500 EUR in se ne spreminja.
- Na novo se določa olajšava za rezidente po dopolnjenem 70. letu starosti v letni višini 1.500 EUR.

Hkrati se vzpostavlja olajšava za rezidenta, ki v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoči nepretrgoma najmanj deset let in ga upravni organ, pristojen za zaščito, reševanje in pomoč, vodi v evidenci, za katerega se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 1.500 EUR letno. (15. člen ZDoh-2Z).

SOBOTA
18. 6.
2022

CERKNICA

Ploščad pred Kulturnim domom
◆ 19.00 Otvoritev razstave *Slovani v Cerknici*. ◆ Kulturni dom Cerknica ◆ 20.00 Predavanje o raziskavah slovanskega grobišča in varovanju kulturne dediščine Cerkniškega polja
predavateljici: Ines Klokočovnik, dr. Maja Bricelj

POLETNA
MUZEJSKA
NOČ

POSTOJNA

Notranjski muzej Postojna,
Kolodvorska cesta 3 ◆ 10.00 – 24.00 Prost vstop, ogled stalne in občasnih razstav. ◆ 17.00 Otroška delavnica z naslovom: *Kaj dela arheolog?* ◆ 22.00 Strokovno vodstvo po stalni in občasnih razstavah.

AVGUSTA

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

Finančna in organizacijska podpora:

komus

Pogrebne storitve

**V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBLIŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA**

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema
- ❖ urejanje grobov

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o
Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

 SELSEN trgovina

PRI NAS VEDNO DOBITE KAR POTREBUJETE.

Vse za monterje

- montažni vijaki, PU pene, silikoni...

Fasadni material

- vogalniki, fasadna sidra, fasadne barve

Suhomontaža

- vijaki, CD in UD profili, parne zapore

Konstruktivski vijaki

BREZPLAČNA DOSTAVA

T: 041 722 626
E: info@selsen.si

SPLETNA TRGOVINA:
trgovina.selsen.si

ASFALTI plus

Asfalti plus, nizke gradnje, d.o.o.,
Šmihel 7, 6257 Pivka, Slovenija
asfalti.plus@gmail.com, M: 041 740 514

IZVAJAMO NASLEDJA DELA:

- asfaltiranje (rezkanje, ročno, strojno)
- novogradnja javnih in zasebnih prometnih površin (cest, pločnikov, dvorišč...)
- ureditev zunanje okolice objektov
- izdelava odvodnjavanj, drenaž, fekalne, meteorne kanalizacije...
- rušitvena dela
- zemeljska pripravljala dela
- izdelava škarp in kamnitih zložb

Kontakti: tel: **+386 41 740 514**

mail: **asfalti.plus@gmail.com**

Postanite del naše sestavljanke!

Pridružite se našemu prijetnemu kolektivu v Postojni, sodelujte z izkušenimi mentorji v delovnem okolju z vrhunsko tehnologijo ter pridobite nova znanja in izkušnje.

- Inženir kakovosti
- Kvalificiran proizvodni delavec
- Nastavljalec
- Orodjar
- Vzdrževalec - mehanik

Ponudbe sprejemamo na
atpkadri@kolektor.com.
www.kolektor.com/kariera

KOLEKTOR

VODKOV ZABAVNI DAN

Skupaj se bomo zabavali, družili, preizkusili v vodnih igrah, ustvarjali...

PIVKA (trg pred Krpanovim domom)
četrtek, 9. junij

POSTOJNA (Titov trg)
petek, 10. junij

od 9. do 11.30 ure
Za vrtce in nižje razrede osnovne šole.

prihaja
DEJAN DOGAJA!

pon, 23. 5. Živa knjižnica pred Šolskim centrom Postojna

sre, 8. 6. Kids take over

čet, 2. 6. Delavnica: Brainstorming idej za Erasmus+ projekte

tor, 7. 6. Živa knjižnica pred SGLŠ
Predstava za otroke pred knjižnico

sre, 8. 6. Tržnica z delavnicami za otroke v parku

sob, 11. 6. Postojna ima talent + podelitev nagrade Naj prostovoljec

čet, 9. 6. Mednarodni večer: Francija, Kosovo in Španija

... in še kaj!

Več informacij in celoten program najdete na **FB strani PO-stoj na živi ulici z mladimi** in na www.postoj.mcp.si

Glasbena šola Postojna vabi k vpisu novih učencev za šolsko leto 2022/2023

V programa predšolske glasbene vzgoje in glasbene pripravnice vpisujemo do zapolnitve prostih mest. V program glasba se učenci vpišejo po uspešno opravljenem sprejemnem preizkusu.

Vpisujemo:

- ➔ v **program predšolske glasbene vzgoje** (5 letni otroci) in **glasbene pripravnice** (6 letni otroci),
- ➔ v **program glasba**: klavir, harmonika, violina, viola, violončelo, kontrabas, kitara, flavta, kljunasta flavta, oboa, klarinet, saksofon, trobenta, rog, pozavna, tuba, evfonij, tolkala, orgle, petje.

Vpis poteka preko **e-obrazca** od 9. 5. dalje do 26. 5. 2022 na spletni strani šole.

GLASBENA ŠOLA POSTOJNA

www.gspostojna.net

Dodatne informacije:

- gspostojna.net
- info@gspostojna.net
- tel.: 051 300 022.

Vodnik dogajanja v občini Postojna

29. maj 2022

- 19:00 Koncert ob 100 letnici rojstva msgr. Vladimira Piriha – Častnega meščana Občine Postojna**
Župnija Postojna
- Nastopili bodo: Oktet Bori, Vokalna skupina Goldinar, MePZ župnije Vrhpolje, MePZ župnije Ilirska Bistrica in MePZ župnije Postojna
- Cerkev sv. Štefana v Postojni

2. junij 2022

- Odprtje razstave Astérix – rojstvo stripa**
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
- Homage ob 60-letnici izida prvega albuma, Astérix galski junak
- Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

9:00 Izdelava kovinskega obeska za ključe

- Šolski center Postojna
- Delavnico izvaja Matej Dolgan. Prijave na nina.nagode@scpo.si do 30.5. 2022.
- Šolski center Postojna. Delavnica ICST

4. junij 2022

- 16:00 Tekmovanje starih ročnih gasilskih brizgaln**
PGD Studeno
- Gasilci in gasilke bodo tekmovali z starimi ročnimi gasilskimi brizgalnami. Vstop prost
- Kozolec toplar Belsko

16:00 Festival mladinske srbske folklore

- Srbsko prosvetno društvo Nikola Tesla Postojna in Zveza srbov Slovenije
- Nastop folklornih skupin iz Avstrije, Italije, Srbije in Slovenije. Vstopnine ni.
- Kulturni dom Postojna.

6. junij 2022

- 17:00 Nagrobni aranžma za vroče poletje**
Ljudska univerza Postojna
- Prispevek 10 EUR. Vodi Melita Jurca. Obvezne so prijave in sicer do 27. maja. Lili Šantelj 041 698 146
- Kulturni dom Šmihel

7. junij 2022

- 17:00 Nagrobni aranžma za vroče poletje**
Ljudska univerza Postojna
- Prispevek 10 EUR. Vodi Melita Jurca. Obvezne so prijave in sicer do 27. maja. Magda Tomšič 041 949 848
- Kulturni dom Hrašče

8. junij 2022

- Dan Primoža Trubarja**
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
- Brezplačni vpis v vseh enotah knjižnice, podarili bodo odpisane knjige, ob 19. uri butični koncert na terasi knjižnice z Vokalno skupino Jazzy.si, poezijo bo brala Silva Bajc
- Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

9. junij 2022

- 17:00 Nagrobni aranžma za vroče poletje**
Ljudska univerza Postojna
- Prispevek 10 EUR. Vodi Melita Jurca. Obvezne so prijave in sicer do 27. maja. Jana Gorjanc 031 811 923
- Brunarica ob igrišču v Grobiščah
-

11. junij 2022

- 15:00 Postojna ima talent**
Društvo prijateljev mladine občin Postojna in Pivka
- Vstop prost
- Pred Mladinskim centrom Postojna, Vilharjeva ul. 14

12. junij 2022

- 14:00 Razstava zdravilnih zelišč**
TD Pudgura
- Razstava in predavanje o nabiranju in uporabi zdravilnih zelišč. Vstop prost
- Kozolec toplar Belsko

15. junij 2022

- 21:00 Poletni kino: Jezdec pravice** (Dan, Šve / 2020 / akc. komedija)
Mladinski center Postojna
- Vstop prost
- Pred Mladinskim centrom Postojna, Vilharjeva ul. 14

17.6.2022

- 17:00 Access bars imenjave**
VGC Točka Moči
- Zelena dvorana Postojna
- 19:00 Odprtje razstave del Caroline De Matthaeis**
Mladinski center Postojna
- Vstop prost
- Mladinski center Postojna, Vilharjeva ul. 14

18. junij 2022

- 16:00 Gasilska veselica**
PGD Studeno
- Praznovanje 120 letnice gasilskega društva Studeno z gasilsko veselico. Igra skupina JOKER. Vstop prost
- Kozolec toplar Belsko

19. junij 2022

- 17:30 »Jurjevanje«**
Pevsko društvo Mavrca
- Koncert VS Mavrca, VS Cluster in ŽePZ Prem.
- Vstop prost.
- Grad Haasberg

21. junij 2022

- 17:00 Praznik glasbe**
Jazz Hram, SIGIC
- Titov trg Postojna
-

22. junij 2022

- 21:00 Poletni kino: Titan**
(Fr / 2021 / ZF triler)
Mladinski center Postojna
- Vstop prost
- Pred Mladinskim centrom Postojna, Vilharjeva ul. 14

23. junij 2022

- 20:30 Koncert ob kresni noči**
MePZ Postojna v sodelovanju z DU Postojna
- Tradicionalni 8. koncert, na katerem bosta nastopila MePZ Postojna in MePZ Burja DU Postojna ter gosta Vital in Jan Jurca.
- Vstop prost.
- Postojna, park Društva upokojencev Postojna

24. junij 2022

- 20:00 Osrednja občinska prireditev ob dnevu državnosti**
Občina Postojna in KUD Planina
- Planina

29. junij 2022

- 21:00 Poletni kino: Inventura**
(Slo / 2021 / komična drama)
Mladinski center Postojna
- Vstop prost
- Pred Mladinskim centrom Postojna, Vilharjeva ul. 14

Vsak torek

- 8:00 Jutranja vadba in meditacija**
VGC Točka Moči
- Zelena dvorana Postojna
-

Vsak četrtek

- 9:00 Pohod po okolici Postojne**
VGC Točka Moči
- Zelena dvorana Postojna
-

Vsak četrtek

- 15:00 Štrikanje in kvačkanje**
VGC Točka Moči
- Zelena dvorana Postojna
-

ES Tour SLOVENIA

DIRKA PO SLOVENIJI

15. junij 2022 - Trg padlih borcev Postojna

zaključek prve etape Dirke po Sloveniji

od **14. ure** dalje zabavni program in spremljanje dirke
od **16. ure** dalje prihod kolesarjev v cilj in podelitev nagrad etapnim zmagovalcem.

fight for green

										AVTOR: MATEJ MISLEJ	PREJEMNIK DOTACIJE	CESTNI ZAVOJ	PARADIŽ- NIKOVA OMAKA	ČASOVNA ENOTA	GRAD PRI TRSTU	POMENO- SLOVEC	SLOVENSKA PEVKA FALK	MATERIJA, SNOV
										PISNO POTRDILO, LISTINA								
										URADNA POTRDIITEV LISTINE								
										GORA V JULJSKIH ALPAH								
										HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA					MADŽARSKI VIOLINIST (LICCO)			
										DIREKTOR NIJZ (MILAN)					BOJNI STRUP			
								MANJŠINA	RITNIK, ZADNIJK									
	PASMA PRITLIKAVIH PSOV	RUSKI OLIGARH (ROMAN)	GORSKA POSTOJAN- KA POD TRIGLAVOM	ANGLEŠKI PANKER VICIOUS		KAR POMAGA, DA KAJ STOJI POKONCI	PLINSKA ZMES V ATMOSFERI KORIŠČENJE ČESA		TROPSKO DREVO									
									KARTAŽAN- SKI VOJS- KOVODJA									
SLOVENSKI ARHITEKT FABIANI					VISOKO ODLIKO- VANJE, RED				MOČNO MAMILO									
									GRŠKA BOGINJA SREČE									
HUNOM SORODNO LJUDSTVO, AVARI					POLAGALEC PARKETA													
					RISARSKI OSNUTEK				AFRIŠKA KRAVJA ANTILOPA									
MANJŠI PROSTOR V STANO- VANJU									PRITISK NA GUMB MIŠKE									
									SREDIŠČE VRTENJA									
						POSMEHLJIV ČLOVEK												
						AVION			PISEC ŽALOSTINK									
PLOD				PLAVALNI SLOG														
				KRATEK REP			NACISTIČNI VODITELJ (ADOLF)											
							RAVNINA											
	GRŠKA OPERNA PEVKA CALLAS								SODOBNIK KELTOV									
	BICIKEL					GOZDNA PTICA			AMERIŠKA VESOLJSKA AGENCIJA									
						NEKD. SL. SMUČARKA (TINA)												
PRIMORSKA ŽLEBASTA STREŠNA OPEKA					ZDRAVILNA RASTLINA													
					GLAVNO MESTO ITALIJE			RAZISKAVA JAVNEGA MNENJA										
								CHEFINJA ROŠ										
NAZIV ZA ŽIVALI, KI LEŽEJO JAJCA (ZOOL.)									NOSILEC DEDNIH LASTNOSTI									
					PREBIVALEC SLOVEN- SKEGA OBALNEGA MESTA				UROŠ LAJOVIC									
DEL OBRAZA								INSTRU- MENTALNA SKLADBA										
MOGOČNA GORA					VRSTA SOČNIH BUČ, DINJA			UDELEŽENEC SINJSKE VITEŠKE IGRE										

Podarite si zdravje z Laurel Natura na naraven način.

Kontakt: laurel.natura@gmail.com

Laurel Natura podarja tri nagrade:

1. nagrada: **1 x klasična masaža 45 minut;**
2. nagrada: **1 x Access Bars tretma;**
3. nagrada: **Detox – 1 obisk.**

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski preprih, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna ali na e-naslov postojnski.preprijh@postojna.si **najkasneje do 8. junija.** Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci aprilske številke:

1. nagrado (plošča kalamari ali plošča žar za dve osebi) prejme
TAJA NABERGOJ, Matenja vas 71, 6258 Prestranek;
2. nagrado (kosilo) prejme
KRISTINA GRUJIČ, Hrašče 177, 6230 Postojna;
3. nagrado (pizza in coca-cola) prejme
NIKA DROLE, Slavina 54, 6258 Prestranek.

Nagrajenci naj se z osebnim dokumentom zglasijo v Gostilni ob kamninu (Tržaška c. 88, Postojna).

Iz fotoalbuma družine Mrhar iz Strmce

V središču Strmce stoji kmetija z vaškim imenom Pr Čeričevih. Ime je imelo še nekoliko širšo osnovo – »pri ovčaričevih«, pojasnjuje Toni Mrhar, pripravljen deliti nekaj zgodovine, spominov in starih fotografij svoje družine z bralci Prepihove rubrike Ohranjene podobe. Reja ovac je namreč v daljni preteklosti pomagala pri preživetju družine. Prav pred njihovo hišo so še v šestdesetih letih prejšnjega stoletja stali vaški kal in napajalni koriti za živino.

Prvotni lastniki domačije so se pisali Malc. Gospodar Ivan se je v petdesetih letih 19. stoletja poročil s Katro, rojeno Benčan. Imela sta pet otrok, vendar je mož Ivan umrl mlad, kmetija pa je bila močno zadolžena. Vseh pet otrok je odšlo v Ameriko, v Chicago, a vrnil se ni nihče. Trije bratje so delali v rudniku, sestre sta se preživljali kot kuhinjski pomočnici. Katra se drugič poroči z Ivanom Mrharjem, Potarnikovim iz Studenega, in od takrat naprej je družinski priimek Mrhar. Družino sta povečala še za dva otroka; eden med njima je bil Ivan Mrhar, Tonijev stari ata, rojen leta 1880. Da bi pomagal rešiti veliko zadolženost, je trikrat odšel na delo v Ameriko, s trdim delom poplačal nakopičene dolgove in obdržal kmetijo. Zagledal se je v petnajst

let mlajšo Ivano Japelj, Krnevčevo iz Studenega, in se z njo poročil. Imela sta pet otrok: prvorojenko Ivano, Antona (Tonijev ata), Marijo, Ivana in Pavlo. Takratne zdravstvene razmere so bile neurejene in trije otroci so jima umrli ob porodu. Od vseh je živa le še 94-letna Marija, poročena Jenček. Omožila in preselila se je na drugo stran ceste, nasproti svoje hiše. Njen mož, znani vaški godec Ivan Jenček iz Strmce, se je poslovil letos. Prva je v 24. letu tragično preminila hčerka Pavla. Sin Ivan je v letu 1954 dvakrat skušal pobegniti preko Italije v tujino. Prvič so ga ujeli in vrnil nazaj v Jugoslavijo. V drugem poskusu mu je z dekletom Antonijo Magajna uspelo prebegniti in med čakanjem v zbirnem centru se jima je rodil otrok. Morala sta se odločiti za

Družina Mrhar s sorodniki (prva z leve mama Frančiška, ob njej otroci Minči, Tonči, Fanči in Janči, skrajno desno ata Anton s svojo mamo Ivano); Strmca, 1970.

emigracijo v Kanado ali Avstralijo. Izbrala sta Avstralijo in se ustalila v bližini Melbourn, kjer je Ivan dobil delo v tovarni za izdelavo žic. Imela sta pet otrok, zato je Antonija - Tončka ostala doma in ni bila zaposlena. Ivan se je pozneje vrnil, si na Lohači (nad rodno vasjo) kupil hišo in se posvetil kmetovanju. Za njim je prišla še žena Tončka, vendar je preveč pogrešala otroke, in se je vrnila nazaj v Avstralijo. Ivan je leta 2000 umrl star sedemdeset let, Tončka pa je pokopana v Melbournu v Avstraliji. Ena od hčera, Pavlina Mrhar - Benčan, se je vrnila iz Avstralije, diplomirala na ljubljanski Filozofski fakulteti iz nemškega in ruskega jezika in se zopet vrnila čez lužo. Tam se je poročila s Slovcem. V Avstraliji imajo dobro organizirane slovenske klube, vezi so še zmeraj ohranjene.

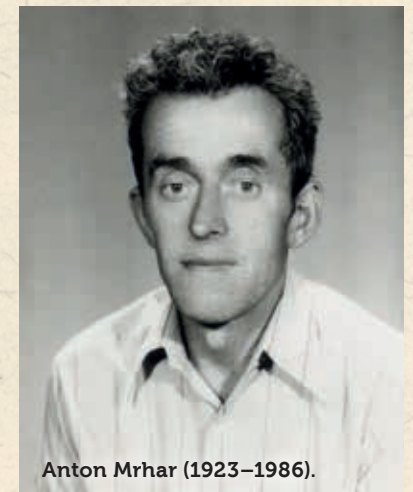
Frančiška Novak iz Kamnika je kot mlado dekle v poletnih mesecih večkrat pomagala svoji teti v gostilni pri Želetovih, kjer so gostje zvečer pogosto kartali. Tja je zahajal tudi Anton Mrhar; vzniknila je ljubezen in leta 1961 sta se poročila. V šestih letih sta povila štiri otroke. V otroških letih sta jih ljubkovalno klicala Marči, Tonči, Fanči in Janči (Marija, Toni, Fani, Janko). Frančiška je otrokom večkrat v smehu povedala, kako je v postojnski porodnišnici odgovorila na vprašanje dr. Ivana Benkoviča, znanega porodničarja, koliko otrok ima: »Punčko, fantka, punčko in fantka.« Dr. Benkovič pa je pomenljivo hodil po ordinaciji gor in dol in ponavljal: »Kdor zna, pa zna – kdor zna, pa zna!« Anton Mrhar je umrl leta 1986; žena Frančiška ga je »preživela« za slabih 30 let, poslovala se je leta 2015.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: arhiv družine Mrhar.

Anton Mrhar (skrajno levo) s sestro Ivanko, sosedomo Angelo in Stano ter Staninim bratom Ivanom Širco iz Strmce, Pistoia, 1943.

Drugorojenec Anton, Tonijev ata, je bil leta 1942 (ko je imel 19 let) vpoklican v italijansko vojsko. Nekaj mesecev je preživel na usposabljanju v mestu Pistoia v Toskani in bil premeščen na Sardinijo. Tamkajšnje razmere so bile slabe, večkrat se je spominjal enolične hrane in tudi lakote. Po izkrcanju in zasedbi zavezniških enot so jih premestili na Korziko. Tam so pod poveljstvom ameriške vojske v skladiščih nakladali bombnike, ki so več mesecev nenehno bombardirali Nemčijo. Zavezniška prehrana je bila za tedanje vojne razmere odlična in raznolika. Po koncu vojne se je vrnil domov v Strmco.

Anton Mrhar (1923–1986).